

The Voice of the Canadian Slovenians

Glasilo

kanadskih Slovencev

Leto 10 - številka 2 - november 2006

O vinu in trti

En hribček bom kupil,
bom trte sadil,
prijat'lje bom vabil,
še sam ga bom pil.

Te verze je pred več kot stopetdesetimi leti zapisal Anton Martin Slomšek. Da, tudi sveti možje so radi spregovorili o trti, saj ima vino pomembno mesto v krščanski tradiciji. Največji slovenski pesnik France Prešeren je zapisal v pesmi Zdravica, katere kitica je postala slovenska državna himna, da ob vinu človek pozabi na skrbi.

Trta je izredno zahtevna in občutljiva kultura, ki so jo Slovenci z vso ljubeznijo gojili.

V zidanicah, ob kozarcu vina, sta se oblikovala in krepila slovenska družabnost in gostoljubnost. V lesenih hramčkih revnejših kmetov in v zidanicah bogatinov so tudi mimoidočim tujcem vedno radi postregli s kozarčkom vina.

Vino so na Slovenskem pridelovali že predhodniki Slovanov pred 2400 leti, torej še poprej kot so ozemlje zasedli Rimljani, ki so bili tudi veliki ljubitelji vina.

V Sloveniji je z vinsko trto zasajenih okoli 53.373 akrov zemlje (v Podravju, Posavju in Primorju), kjer pridelajo 800.000 do 900.000 hektolitrov vina letno. Najbolj kvalitetna vina pridelujejo mali vinogradniki, ki pridelajo od 700 do 3.000 steklenic vina letno.

V Kanadi se je vinogradništvo v glavnem razvilo v zadnjih dveh stoletjih, vendar je bilo do leta 1920 zaradi prevladujoče angleške puritanske politike pridelovanje vina dovoljeno v glavnem za osebno in za versko uporabo. V zadnjih tridesetih letih je vinogradništvo v Kanadi močno napredovalo. V Kanadi vinska trta najbolj uspešno raste na Niagarskem področju v Ontariu in v Okanagan Valley v Britanski Kolumbiji. V teh dveh predelih pridelajo 98 odstotkov vsega kanadskega vina, ki se je v zadnjih desetletjih uvrstilo med visokokvalitetna svetovna vina. V Ontariu je z vinsko trto zasajenih okoli 20.000 akrov zemlje (na 15.000 akrih pridelujejo grozdje za vino, na 5.000 akrih pa grozdje za sok).

Z vinogradništvom v niagarskem področju se ukvarja tudi nekaj slovenskih priseljencev, ki po večini prodajajo grozdje večjim vinarnam ali pa slovenskim priseljencem, ki doma delajo vino za svojo lastno uporabo.

Ob vseh slavospevih vinu in ob vseh njegovih dejanskih pozitivnih učinkih na človekovo zdravje pa ne smemo pozabiti, da je prekomerno uživanje vina strup za telo in omama za možgane, in če v vinjenem stanju sedemo za volan, lahko postane tudi smrtonosno orožje.

Ustanovljeno - Established in 1996

GLASILO kanadskih Slovencev

Izdaja - Vseslovenski kulturni odbor
Published by - All Slovenian Cultural Committee
770 Browns Line, Toronto, ON M8W 3W2
www.theslovenian.com

Za vsebino je odgovoren uredniški odbor

Prispevke in pripombe pošljite na naslov:

Frank Brence
94 Glenthorne Drive, Scarborough ON M1C 3X5
Tel: 416-281-6794 Fax: 416-281-4287
e-mail: fbrence@aol.com

Letna naročnina - yearly subscription
Kanada \$25.00, ZDA \$30.00 US
Europe \$40.00 US

November - Listopad

November je bil za Rimljane deveti mesec, ker pomeni latinsko devet 'novem', zato november.

Naši predniki so ta mesec imenovali listopad, ker tedaj najbolj odpada listje.

Dan, posvečen spominu vseh svetnikov, so v Rimu poznali že v 7. stoletju. Sprva so se spominjali le mučencev, a njihovo število je že v prvi krščanski dobi tako narastlo, da vsi niso mogli dobiti svojega godovnega dne v letu, zato se je Cerkev odločila, da bo en dan v letu posvečen spominu vseh mučencev in svetnikov. Sprva je bil to 13. maj, papež Gregor IV pa je leta 835. datum prenesel na 1. november.

Iz vsebine

2. O vinu in trti
4. Kampanja za nove naročnike
- Društvena kronika**
5. Srečanje torontskih Slovencev z veleposlanikom Tomažem Kunstljem
7. Slovenian Canadian Scholarship Foundation
9. Obisk Dragice Motik
11. Gala ples 2006
13. Naše življenje
15. Oktoberfest pri društvu Sava
17. Društvo Sava se vam zahvaljuje
18. Slovenski dom - Niagara winery bus tour

Predstavljamo vam

19. Zlata poroka Janeza in Martine Tratnik
23. Leander Škof
26. Leander Škof - 80-letnik
27. Jože Žižek, osemdesetletnik
31. Sonja Potočnik imenovana za pod predsednico Enersource Hydro Mississauga

Slovenci v domovini in po svetu

32. Prekmurski teden duhovnosti in kulture
33. Svetovno Slovensko glasbeno srečanje
34. Toronto Waterfront Marathon

Zapustili so nas

35. Umrli je Dr. Srečko Pregelj
36. Franc Kolarič
37. **Utrinki iz naše preteklosti**
39. How Nichole Discovered the Slovenians in Canada
42. Spored prireditvev 4. novembra do 31. decembra

Kampanja za nove naročnike Glasila

Cvetka Kocjančič

Uredniški odbor Glasila in Vseslovenski kulturni odbor se zahvaljujeta Leandru Škofu za njegov trud pri urejanju Glasila v preteklih letih. Prav tako se zahvaljujemo naročnikom za potrpežljivost. Tistim, ki ste naročnino plačali za leto 2006, bomo le-to upoštevali za naslednje leto, letošnje številke pa vam bomo poslali komplimentarno. Letos boste prejeli še eno številko, z naslednjim letom pa bo Glasilo redno izhajalo vsaka dva meseca. Naročnina za Kanado je 25 dolarjev (za ZDA 30, za Evropo pa 40 ameriških dolarjev), predvsem zaradi visokih stroškov tiska in poštne. Oboje bi lahko močno znižali, če bi imeli večjo naklado, zato prosimo vse, da nam pri zbiranju naročnikov pomagata. Naročite jo za svoje znance in prijatelje za rojstni dan ali Božič, ali zgolj zato, ker vam primanjkuje časa, da bi jih obiskali. Prepričani smo, da bi se mnogi takega darila močno razveselili. V Kanadi živi okoli 30.000 Slovencev. Med drugo svetovno vojno, ko je v Kanadi živel približno 6.000 Slovencev, so premogli tedenski časopis, na katerega je bilo naročenih 1.200 rojakov, čeprav je bila večja stiska z denarjem kot danes. Ljudje so preprosto imeli večji občutek za skupnost, za svoje slovensko poreklo, za svojo slovensko kulturo...

Naš način življenja nas vse bolj odmika od strnjene slovenske skupnosti, zato nam je slovenska publikacija nujno potrebna, da nas informira in povezuje med seboj, z našo domovino in z našim slovenskim izročilom. Da bo vsebina še bolj informativna in zanimiva, vas prosimo, da nas obveščate o zanimivih dogodkih in o kanadskih Slovencih, o katerih bi bilo primerno pisati v Glasilu. Kot ste verjetno že opazili, nam je že uspelo pritegniti nekaj sodelavcev za angleško govoreče bralce Glasila. Upamo, da bo med mladimi še več dopisnikov. S skupnimi močmi bomo uspešno gradili most med generacijami.

Glasilo kanadskih Slovencev deluje popolnoma na prostovoljnem delu sodelavcev, zato nam je potrebna tudi vaša finančna podpora, bodisi v obliki naročnine, oglasov in čestitk ali prispevkov za tiskovni sklad. Čestitke za božično številko bomo sprejemali do konca novembra. Za cene in podrobnejše informacije pokličite Franka Brenceta na 416-281-6794 ali po e-mailu fbrence@aol.com ali druge sodelavce Glasila.

Srečanje torontskih Slovencev z veleposlanikom Tomažem Kunstljem

Dr. France Habjan

Jože Slobodnik in Tomaž Kunstelj

V petek, 15. septembra je prišel na uradni predstavitveni obisk v Toronto veleposlanik Republike Slovenije Tomaž Kunstelj z družino. V veliki dvorani župnije Brezmadežne so jih pričakali številni slovenski rojaki in jih navdušeno pozdravili z velikim aplavzom.

Predstavitveni program je pričel generalni častni konzul v Torontu gospod Jože Slobodnik. V nagovoru je dejal, da je počaščen, da more tokrat v naši sredi podraviti in predstaviti prijatelja in kolega, novega veleposlanika Tomaža Kunstlja, s katerim ga veže poslovno prijateljstvo že iz časa slovenskega osamosvajanja.

Veleposlanik Tomaž Kunstelj se je rodil v Selu pri Vodicaх leta 1963. Po srednji šoli se je vpisal na ljubljansko

univerzo na Biotehnično fakulteto in se po diplomi specializiral v lesni tehnologiji in inženiringu, hkrati pa se je tudi izobraževal na Centru za tuje jezike. Že med študijem se je močno posvečal študentskim organizacijam in se pri tem seznanjal z organizacijo, to je z znanstvenim urejevanjem družbene dejavnosti.

Bil je šef kabineta in svetovalec prvega predsednika slovenske vlade prof. Lojzeta Peterleta. V tem kriznem času je v odsotnosti predsednika vodil njegov urad in hkrati tudi vodil del zunanjega ministrstva. V tem času je bil tudi vodja mešane komisije za določitev meje Slovenije s Hrvaško. Bil je tudi vladni predstavnik v olimpijskem odboru. Leta 1995 je postal generalni sekretar Trgovinske in gospodarske zbornice Slovenije. Leta 1997 je bil šef kabineta in generalni sekretar na ministrstvu za kmetijstvo, nato nacionalni koordinator za FAO, pri organizaciji za svetovno srečanje za prehrano.

Leta 1998 je zapustil politično družbeno področje in prevzel pozicijo posebnega odposlanca in odpravnika poslov v Buenos Airesu. Po povratku iz Argentine je v letih 2001 in 2002 deloval kot namestnik sekretarja za diplomatski protokol pri ministrstvu za zunanje zadeve. Predno je bil imenovan za veleposlanika v Kanadi, je opravljal številne diplomatske zadolžitve na ministrstvu za zunanje zadeve.

Gospod veleposlanik je poročen s soprogo Teo, ki je po poklicu profesorica geografije in etnologije. Imata štiri hčerke, 14-letno Niko, 12-letno Majo, 9-letno Špelo ter 2-letno Metko. V družini imata veliko vlogo šport ter glasba.

Novega veleposlanika je duhovito predstavil gospod Dare Kristan in ga povabil, da bi spregovoril o sedanji slovenski podobi.

Med drugim je Kunstelj povedal, da je Slovenija danes vpeta v mednarodna politična naprezanja (v Evropsko Skupnost, v NATO) in da zunanji svet ceni njeno uveljavljanje v mednarodni skupnosti. Seveda pa je tudi nekaj še nerešenih vprašanj, predvsem s hrvaško sosedo glede razmejitve v Piranskem zalivu, kakor tudi v Prekmurju, v Hotizi, in da bo treba to vprašanje reševati

Udeleženci na srečanju z veleposlanikom

s potrpljenjem, pri tem pa se tudi posluževati mednarodne diplomacije. Omenil je tudi, da bo 1. januarja 2007 Slovenija vstopila v EURO denarno področje in da je za ta važen vstop dobro pripravljena.

Po nagovoru je veleposlanik odgovarjal na številna vprašanja prisotnih.

Po končanem uradnem delu in pogostitvi

se je srečanje nadaljevalo v prijateljskem vzdušju. Torontski Slovenci smo bili še posebej presenečeni nad prijaznostjo in preprostostjo veleposlanika Kunstlja in njegove družine. Prepričani smo, da bomo z njim lepo sodelovali in da bo uspešno zastopal našo domovino v Kanadi.

Tomaž Kunstelj in njegova družina

Slovenian Canadian Scholarship Foundation

10th Annual Banquet Celebration

Jerry Ponikvar

The Slovenian Canadian Scholarship Foundation celebrated its 10th anniversary with a sold out Gala Banquet held at BLED SND Hall, Beamsville on Oct. 28, 2006.

Fourteen recipients were recognized for their academic talents and contributions/involvement in the Slovenian community and community at large. The 2006 SCSF Scholarship recipients were: Charlene Viscek – The Joseph Pust Award and Jason Mark Hocevar. Presented with SCSF Bursary Awards and Certificates were: Alexander Doma, Andre Evans, Sylvia Ferencak, Diana Ferencak, Mila Ferko, John Kunej, Gregory Mallia, Roseanna Strojin, Amanda Ventresca, Stefanie Viscek, Stephanie Drvaric-Watson and John Zupancic.

Each year, a special guest speaker is selected who focuses on the importance of education and who relate to his/her personal story of success. This year the guest speakers were Charlie Cetinski-Wheelchair Marathon Man – Founder and Chairman of Flamboro Springs and Nancy Gimpelj – Marathon Runner, Director of Logistics Golden Horseshoe Marathon and Network Implementation Manager – TELUS. Nancy Gimpelj described the process of the marathon and stressed how important it is to believe in yourself as you strive to achieve your goals. Charlie Cetinski told his story and how education has helped him to get where he is, and how determination makes you what you are. He described how he fled the former Yugoslavia and landed in

Austria where he was in a large room with many applicants seeking visas to Canada. Only three were granted and he felt that it was his interest in education and the fact that he had continued his studies that this helped him to be selected. Charlie likened a marathon to the long process of education and the determination you need to go to the finish line. He went on to say how life is like a marathon and you should never stop learning or thinking about learning. He talked about all the challenges in his life and how learning and the love of life long learning has been essential in getting through the many challenges that he have faced. The evening concluded with a celebration of great music and dance provided by the ever-popular band “Murski Val”.

Other previous speakers over the years have included: His Eminence, Cardinal Aloysius Ambrozic, Honourary Consul Joze Slobodnik, Agnes Pust; Dr. Edward Vrscay, Walter Ostanek, Maria Ahacic Pollak, Marjan Glavac and Dr. Stane Bah.

Since its inception in 1997, the SCSF has recognized 67 students of Slovenian origin who have pursued post secondary College or University education. Over fifty thousand dollars has been distributed to these recipients. The SCSF is an officially recognized and registered charity of Canada, and issues receipts to those who support this worthy cause. The Foundation raises its revenues through the annually held Fall Banquets hosted by Bled, Beamsville,

Lipa Park, St. Catharines and St Gregory the Great Slovenian Parish, Hamilton. An Annual Slovenian Open Golf Tournament is held on the last Saturday of May with all profits going to the SCSF. Also, the Board of Directors is most appreciative for the generous financial support it receives from our Slovenian community at large.

The SCSF has a mission statement that reads: “the Foundation was established to encourage youth of Slovenian descent to pursue academic excellence in post secondary college and or university studies and to encourage them to exemplify pride in their rich Slovenian cultural roots and

traditions as Canadian citizens in leadership roles of the future.”

The present Foundation has been initiated to serve students who live in the Regional Municipalities of Hamilton-Wentworth, Halton and Lincoln. However, chapters may be established in other Canadian jurisdictions pending interest on the part of Slovenian communities who live there.

The present Board of Directors, who volunteer their time and expertise includes: Jerry Ponikvar, chair; Ed Kodarin, past chair; Robert Letnik, treasurer; Tersa Zupancic, secretary; John Doma, CA; John Kranjc, LLB; Karl Ferko, Mary Gentilcore; Fred Ponikvar.

Od leve: Gregory Mallia, John James Zupancic, Stephanie Drvaric-Watson, Amanda Ventresca, Sylvia Ferencak, Diana Ferencak, John Kunej, Jason Hocesvar, Charlene Viscek, Roseanna Strojin, Stephanie Viscek, Alexander Doma, John Kranjc, and John Doma. Absent were: Mila Ferko and Andre Evans

Obisk Dragice Motik

Roman Travar C.M.

Dober dan, slovenščina

V soboto, 30. septembra 2006 je Slovensko šolo Brezmadežne s čudodelno svetinjo v Torontu obiskala ga. Dragica Motik, višja svetovalka za mednarodno sodelovanje in izobraževanje otrok zdomcev z Zavoda Republike Slovenije za šolstvo.

Obisk je bil oblikovan v sodelovanju z Veleposlaništvom Republike Slovenije v Ottawi. Ga. Dragica Motik, ki se je prvič podala na pot v Kanado, je poleg naše šole obiskala še šole slovenskega jezika v Hamiltonu, Winnipegu in v St. Catharines. Potem pa jo je pot vodila še preko meje v Združene države Amerike, kjer se je srečala s predstavniki slovenskih šol v Clevelandu, Detroitu, Werrenu in v Lemontu.

Na povabilo ge. Barbare Sušnik, prve sekretarke na Veleposlaništvu RS v Ottawi, se nas je nekaj učiteljev v petek zvečer pridružilo na večerji v restavraciji Linden. Ob okusni hrani in pijači smo se sproščeno pogovarjali in si izmenjali izkušnje. Ob tej priložnosti je ga. Dragica Motik podelila diplome dvema udeležencema Seminarja za učiteljice in učitelje slovenskega jezika in kulture ter drugih predmetov v slovenskem jeziku iz ZDA in Kanade: ge. Marinki Žumer iz St. Catharines in g. Janezu Smrekar iz naše šole. Obema iskreno čestitamo.

V soboto dopoldne je pouk potekal po ustaljenem urniku. Naša obiskovalka je od 9. do 12. ure obiskala razrede nižje stopnje

in se v njih zadržala nekaj časa. Nato pa se je srečala še s starši in jim predstavila različne možnosti študija slovenščine v Sloveniji. Ob pomoči interneta jim je pokazala spletne strani, na katerih so najrazličnejše informacije, od učenja slovenskega jezika v Sloveniji in tujini do interaktivnih možnosti učenja jezika preko interneta. Glavni poudarek pa je bil na spletni strani 'Stičišče' ali 'Slovenščina za Slovence po svetu' (najdete jo lahko na: <http://www.zrss.si/slovenscina>), ki je njena zamisel in delo. Spletna stran posreduje veliko informacij o učenju in poučevanju slovenščine zunaj domovine. Kot je rekla sama, je to pomemben vir informacij, ki kažejo, da je slovenščina živ jezik med slovenskimi izseljenci v Evropi, Severni in Južni Ameriki ter Avstraliji.

Po pouku in srečanju s starši, smo bili na vrsti mi – učitelji in učiteljice Slovenske šole. Kot je sama dejala, je to za njo kakor tudi za nas pomembno informativno srečanje. Predstavila nam je možnosti izobraževanja in izpopolnjevanja slovenskega jezika v Sloveniji, med katerimi je najpomembnejše sredstvo prav gotovo Seminar za učiteljice in učitelje slovenskega jezika in kulture ter drugih predmetov v slovenskem jeziku iz ZDA in Kanade, ki ga ga. Dragica Motik v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo in s pristojnimi ministrstvi organizira vsako drugo leto. Kaj je in kako poteka seminar smo lahko videli na spletni strani, kjer je

predstavljena celotna vsebina letošnjega seminarja, ki je potekal v Radencih in v Ljubljani. Povabila nas je k udeležbi na seminarju, ki bo zopet čez dve leti, ne glede, ali smo se ga že udeležili; še bolj pa smo povabljeni tisti, ki se ga še nismo udeležili. Vzpodbudila nas je k sodelovanju pri oblikovanju kanadskega dela spletne strani 'Stičišča', kjer naj bomo ustvarjalni in domiselni, s čim več primeri in uporabnim gradivom za pouk.

Roman Travar C.M., Dragica Motik in Barbara Sušnik

S srečanjem smo bili vsi zadovoljni. Učenci, starši in učitelji/ice smo pridobili veliko koristnih informacij in možnost za sodelovanje z najrazličnejšimi ustanovami v Sloveniji, ki nam nudijo podporo in pomoč pri poučevanju slovenščine in drugih predmetov naših učencev in po možnosti tudi njihovih staršev.

V elektronski pošti, ki smo jo prejeli

po posredovanju ge. Barbare Sušnik z Veleposlaništva RS v Ottawi, se ga. Dragica takole zahvaljuje: »V ponedeljek, 16. 10. 2006 sem se vrnila s poti po ZDA, Kanadi. Prav vsem se iskreno zahvaljujem za odlično organizacijo! Povsod, kamor sem prišla, je bilo vse izredno dobro pripravljeno. Prav v vsakem centru ste si zelo prizadevali vsestransko predstaviti dejavnosti, povezane z učenjem slovenščine in ohranjanjem slovenskega kulturnega izročila. Veliko

sem videla in si nabrala koristne informacije za nadaljevanje zavodovih dejavnosti, s katerimi vam bomo pomagali pri vašem delu z učenci, odraslimi.«

Tudi ga. Barbara Sušnik se zahvaljuje za sodelovanje ob obisku ge. Dragice Motik in izraža veselje, da je bila naša gostja zadovoljna z obiskom kljub zelo delovnemu urniku.

Ob tej priložnosti se v imenu Slovenske

šole Brezmadežne s čudodelno svetinjo v Torontu in v imenu vseh učiteljev in učiteljic ter učencev in njihovih staršev iskreno zahvaljujem ge. Dragici Motik za njen obisk med nami in podporo pri uresničevanju zastavljenih ciljev. Zahvaljujem se tudi ge. Barbari Sušnik pri oblikovanju obiska in podporo Veleposlaništva RS v Kanadi.

Gala ples 2006

Roman Travar C.M.

Letos mineva 10 let, od kar so učenci Slovenske šole Brezmadežne s čudodelno svetinjo v Torontu prvič na povabilo Ministrstva za zunanje zadeve in Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije obiskali Slovenijo, kjer so skupaj s študenti iz Argentine in Združenih držav Amerike spoznavali lepote in kulturo slovenske dežele ter se izpopolnjevali v znanju slovenskega jezika. Tej prvi skupini so v razdobju dveh let sledile še druge skupine maturantov in maturantk.

Leta 2000 se je težišče potovanja z udeležbo v Poletni šoli slovenskega jezika preneslo na izobraževalni vidik. Študentje dva tedna obiskujejo Poletno šolo, preostali teden pa obiskujejo in spoznavajo pomembne kraje slovenske kulturne, zgodovinske in jezikovne dediščine ter hkrati občudujejo lepote Slovenije. S to preusmeritvijo programa se je že istega leta pokazala možnost, da si naši dijaki pridobijo tako

imenovani kredit za srednješolski program v kanadskem šolskem sistemu. Ta možnost se je uresničila že prvo leto. Učenci si pridobijo ta kredit po uspešno opravljenem izpitu v Poletni šoli slovenskega jezika v Sloveniji in jim je priznan za 11. razred srednje šole. To pa ni edini kredit. Drugi kredit si dijaki pridobijo z uspešno zaključenim šolanjem v Slovenski šoli in je priznan kot kredit za 10. razred srednje šole.

Ideji o javnem priznanju maturantov in maturantk; in o zaključnem maturantskem plesu sta bili živi vse od leta 1996 ter sta se uresničili pred dvema letoma, ko je bil prvi gala ples v počastitev vseh maturantov in maturantk v letih od 1996 do 2004.

Drugi gala ples, ki ga je Slovenska šola gostila v počastitev maturantov generacij 2005 in 2006, je bil v soboto, 21. oktobra 2006 v župnijski dvorani na Brown's Line. Vseh 18 maturantov in maturantk je uspešno zaključilo 10. razred Slovenske šole in od tega se jih je 16 udeležilo ekskurzije v Slovenijo, kjer so vsi uspešno zaključili tečaj slovenskega jezika v Poletni šoli.

Na banketu se nas je zbralo nekaj nad 200. Med častnimi gosti smo pozdravili g. veleposlanika, njegovo ekscelenco Tomaža Kunstlja s soprogo, ki je po uvodnih govorih v.d. ravnatelja g. Romana Travarja, C.M. in strokovne svetovalke ge. Christine Genorio pristopil za govorniški oder kot glavni govornik. V svojem govoru

Maturanti z g. Travarjem

je vzpodbudil maturante in maturantke k nadaljevanju učenja slovenščine in spoznavanja slovenske kulturne in zgodovinske dediščine. Slovenska država in vlada se zavedata prispevka Slovencev po svetu, ki v tujem okolju ohranjajo slovenske navade in kulturo ter nenazadnje tudi slovenski jezik. Naj nikoli ne pozabimo korenin naših prednikov, ki so nam izročili bogastvo slovenske kulture in jezika.

Sledila je molitev in blagoslov jedi, ki jo je vodil dolgoletni ravnatelj Slovenske šole pri Mariji pomagaj, g. Tone Zrnec, C.M. Nato so strežniki, sicer učenci in učenke 7. stopnje in 10. razreda Slovenske šole postregli z dobro juho in ostalimi dobrotami, ki so jih pripravile kuharice pod vodstvom ge. Marije Soršak.

Ko smo se okrepili, je sledila predstavitev maturantov in maturantk. Vsak je iz rok g. veleposlanika Tomaža Kunstlja prejel darilo, ki ga je pripravilo Veleposlaništvo RS v Ottawi.

V naši sredi so bili tudi nekateri pokrovitelji in podporniki, ki vselej priskočijo na pomoč pri zbiranju sredstev za delovanje Slovenske šole in pokritje stroškov ekskurzije v Slovenijo. Med njimi sta obe slovenski banki: Krekova slovenska posojilnica in hranilnica in Hranilnica in posojilnica Slovenija, ki sta naši stalni podpornici, zato smo se jima želeli tudi javno zahvaliti. V znamenje hvaležnosti smo jima izročili priznanji v obliki stenskih plaket.

Dobre želje in voščila sta nam sporočila tudi županja Mississauga ga. Hazel McCallion, ki se nam zaradi drugih

obveznosti ni mogla pridružiti, in častni generalni konzul g. Jože Slobodnik.

Sledila je predstava, ki so jo maturanti in maturantke oblikovali za obisk v Sloveniji. Skozi oko zgodovine so v pesmi in besedi predstavili nastajanje Kanade, ki se je oblikovala iz stalno prihajajočih priseljencev in domorodcev. Z glasnim aplavzom smo pozdravili nastop in jim dali priznanje za njihov trud in pogum, ki so ga vložili za predstavitev Kanade in njene slovenske manjšine ob obisku v Sloveniji. Več o tem smo lahko videli na slikah, ki jih je izbral in uredil g. Rado Krevs.

Ura se je že bližala deseti in ansambel Murski val se je že pripravljaj, da nam zaigra melodije uvodnega plesa, ki so ga na povabilo povezovalca programa g. Milana Vinčeca odprli maturanti in maturantke. Večer se je nadaljeval s plesom in veseljačenjem. Kdor pa je bil plesno manj razpoložen, je lahko izbral med artikli tihe dražbe. Noč se je kaj hitro prevesila v jutro, ko smo utrujeni, a zadovoljni zapuščali dvorano.

Lepega večera pa ne bi bilo brez pomoči mnogih, ki so vložili svoj čas, znanje in trud. V imenu Slovenske šole se jim iskreno zahvaljujem za vsak najmanjši prispevek, ki so ga vložili, da je gala ples uspel. Posebno zahvalo pa izrekam odboru – učiteljem in učiteljicam Slovenske šole, ki so z veseljem in požrtvovalnostjo sodelovali pri pripravi doživetega večera. Hvala tudi maturantom in maturantkam za zgled mlajši generaciji. Hvala staršem za podporo in vzpodbudo svojim otrokom.

Naše življenje

Anica Resnik

V nedeljo, 10. septembra, smo romali v Midland, v cerkev kanadskih mučencev in k slovenskemu križu ob njenem znožju.

V sončnem poznopoletnem dnevu smo se Slovenci z vseh strani Ontaria zbrali k molitvi križevega pota po postajah za cerkvijo, k sveti maši in ljudskim petim litanijam v cerkvi, da v tem svetu po stari slovenski navadi poživimo svojo vero in se v skupni molitvi in petju dvignemo iz včasih težke in nemirne vsakdanjosti v veselje in mir božjih otrok. Ves dopoldan so romarji imeli priliko srečanja v spovednici s slovenskimi duhovniki.

S komemoracijo pri slovenskem križu v mednarodnem parku pred cerkvijo se spominjamo naših mučencev, vseh žrtev komunistične revolucije v naši domovini, dvanajst tisoč po vojni pobitih domobrancev - fantov in mož v cvetu mladosti in plodnega življenja, trpljenja in krivic, ki kličejo po priznanju krivde in zločina k spravi, k novi zdravi rasti slovenskega ljudstva v novi Evropi.

Ob polaganju venca h križu, petju in recitacijah sta se našemu spominu slovenskih žrtev in mučencev spoštljivo pridružila voditelja letošnega romanja mons. Janez Rihar in novi slovenski veleposlanik g. Tomaž Kunstelj.

Dolga leta bivanja v Kanadi nam niso zmanjšala želje in namena udeleževati se romanja v Midlandu. Šestinpetdeset let mineva od prvega srečanja slovenskih povojnih naseljencev v Midlandu. Še vedno je velika cerkev polna za mašo in popoldanske pobožnosti, da komaj najdeš sedež. Še vedno so mladi med nami in upamo, da bodo naši otroci še obiskovali ta sveti kraj, ko prvi romarji iz leta 1950 počasi odhajamo na zadnje romanje.

Letošnje slovesnosti v cerkvi je ob asistenci čč.. gg. Valentina Batiča in Ivana Plazarja vodil mons. Janez Rihar, ravnatelj stoletne Rafaelove družbe, ki prijateljsko s presledkom daljših povojnih let spet povezuje Slovence po svetu z matično domovino.

Zahvalni dan na Slovenskem letovišču....

Zahvalna nedelja 8. oktobra je bil prekrasen jesenski dan. Pri kapelici Marije Pomagaj smo se zbrali k dopoldanski maši. Sonce je ožarjalo visoko drevje na hribu za kapelico in ustvarjalo čudovite zlate zavesse. V pridigi nam je župnik Valentin svetoval, da v zahvalo Bogu za današnji dan, za vse, kar nam daje in kar imamo, storimo kaj dobrega za bližnjega, lajšamo trpljenje, obiskujemo samotne in zapuščene v hišah in bolnicah, v starostnih domovih, delimo kruh z lačnimi in revnimi ... V deželi blagostanja je mnogo prilik za dobra dela ... Jezus pravi "...kar ste storili kateremu mojih mlajših, ste storili meni..."

Čez tristo članov in prijateljev letovišča je napolnilo dvorano za kosilo. Nadvse delavni predsednik letovišča inž. John Kuri se je najprej zahvalil odbornikom in vsem, ki delajo za ta naš prelepi dom na deželi. Z župnikom Valentinom smo potem skupaj molili pred kosilom, ki ga je s svojimi pomočnicami odlično pripravila Marija Soršak.

Za popoldansko vinsko trgatve je bila pod stropom v dvorani obešena brajda grozdja in bogata krona za žrebanje. G. Stane in ga. Elsi Kranjc sta dostojansko igrala vlogi župana in županje, orkester Brajda pa je vabil na ples.

Na dvorišču pred dvorano, na terasi nad športnim igriščem je bilo vse živo... Toplo sonce je zvabilo ljudstvo v naravo, odeto v jesensko lepoto ... Sredi modernega sveta,

v tiem podeželju zoranih njiv in jesenskega drevja je bilo naše letovišče tisti dan domača slovenska vas in ljudstvo zbrano na gasilski veselici...

Baragovi dnevi 2006, Calumet, Michigan

Župniji Brezmadežne in Marije Pomagaj sta organizirali en avtobus udeležencev, ki so v dneh 23. in 24. septembra prisostvovali molitvam in delu za svetniško ime škofa Friderika Barage, ki je v prvi polovici 19. stoletja misijonaril med ameriškimi Indijanci ob Gornjih jezerih v Michiganu. Med drugim so obiskali eno zadnjih obstoječih Baragovih cerkva v Eagle Harbor, Michigan, zgrajeno v letu 1854.

Društvo Vztrajnost

Članice in prijatelji društva vdov, ki ga vodi ga. Cveta Arhar, so prve dni v oktobru preživele v slikoviti deželi severno od Sault Ste. Marie. Ogledali so si Agawa Canyon, Mackinaw Island na južni strani Huronskega jezera in staro nemško naselbino Frankenzut v severnemu Michiganu.

14. oktobra je ista skupina z avtobusom potovala v Stratford in bližnjo okolico. Po dobrem kosilu v starinskem poslopju na deželi, preurejenem v restavracijo, so v Avon gledališču poslušale Rogers & Hammerstein opereto (musical) South Pacific... Naj bo po vseh letih dela, preskušenj, razočaranj in izgub najdražjih še malo počitka, razvedrila in kulturnega užitka.

Oktoberfest pri društvu Sava – Oberkrainer Haus

Martin Polanič

Tradicionalni severnoameriški Oktoberfest je mimo. Ceste in ulice v Kitchenerju so spet prazne in tihe. Mesto počiva! Kakor da si je zaželelo tihote in miru po osemdnevnem veseljačenju.

Nič več se ne sliši Eins, zwei, G'suffa, Prost ali Gemutlichkeit. Tudi je že nekaj dni, odkar so gostje zaželeli drug drugemu Auf Wiedersehen!

Čuvarji reda ne delajo več večernih check spots za tiste, ki se spozabijo ali ne spoštujejo pravila, ki pravi: If you drink, don't drive!

Lastniki majhnih lokalov, posebno trgovinic s spominčki, so bili spet zadovoljni, saj so tudi letos dobro tržili.

Tako je že od leta 1969, ko so v Concordia Clubu nemško govoreči člani prvič priredili Oktoberfest. Od takratnega skromnega praznovanja v Concordiji se je Oktoberfest razširil ne samo na mesto in okolico, ampak je postal eden največjih festivalov piva v Severni Ameriki.

Zgodovina Oktoberfesta sega daleč na Bavarsko, nazaj v leto 1810, ko se je v oktobru princ, sin kralja Maxa in poznejši kralj Ludwig I, poročil s prelepo princeso Therese Von Sachesen-Hildenburhausen.

V počastitev poročnega slavlja, ki je trajalo celih pet

dni, so za zaključek priredili konjske dirke.

Že naslednje leto pa so dirke združili s festivalom poljskih pridelkov. Verjetno je bil to začetek Oktoberfesta. Da bi lahko pogostili vse goste, katerih število se je večalo iz leta v leto, so začeli postavljati lesene hale ali festhallen in šotore, v katerih so številnim gostom servirali jedila, predvsem pa točili pivo.

Danes je največji festival piva na svetu znameniti Oktoberfest v Munchenu na Bavarskem v Nemčiji.

Ker je Kitchener nosilec največjega Oktoberfesta v Severni Ameriki, je prav, da se omeni nekaj zgodovine o nastanku mesta.

Prvi naseljenci v tej okolici so bili pretežno nemško govoreči Mennoniti ali Amishi, ki so se priseljevali iz Amerike v Kanado. Tu so nakupili zemljo, katere

prejšnji lastnik je bil Colonel Richard Beasley. Le - ta jo je pred tem kupil od Indijancev (Six Nations Indians). Vzrok preseljevanja je bil predvsem v večji verski svobodi in neobveznosti do vojaške službe. Tako se je do konca 18. stoletja pojavilo prvo naselje na zemljišču, kjer je današnji Kitchener.

Pozneje so začeli sem prihajati predvsem nemško govoreči priseljenci tudi iz Evrope.

Prvotno naselje se je imenovalo Berlin in je dobilo 9. junija 1912 naziv mesta.

Po izbruhu prve svetovne vojne leta 1914 je ime Berlin postalo sporno. Tako je po vročih debatah in raznih nasprotovanjih mestnega prebivalstva leta 1916 Berlin dobil novo ime Kitchener po britanskem generalu Kitchenerju.

Danes je Kitchener poleg mesta Waterlooja, ki je dvojček (ali twin city) Guelpha in Cambridgea, zelo močno industrijsko središče. Zanimiva so tudi okoliška mesteca ali naselja, kakor so St.Jacobs, Elora, Fergus, New Hamburg in še mnogo drugih, kjer obiskovalec lahko zadovolji svoje želje z ogledom krajevnih muzejev, umetniških galerij, trgovinic z domačo obrtjo, gostiln z dobro hrano in še mnogo drugega. Ena takih posebnosti je tudi pokriti most ali Kissing bridge v West Motrose blizu Guelpha.

Poleg številnih priseljencev iz Evrope so si v tem okolišu našli svoj dom tudi mnogi Slovenci. Da bi ohranili svoje običaje in kulturo,

predvsem pa materni jezik, za katerega so čutili potrebo in nujo, da ga prenašajo na svoje potomce, so leta 1962 osnovali slovensko društvo Sava.

Že nekaj let po nastanku so kupili lep kos zemlje s starim mlinom. Kmalu so člani z delovnimi rokami in trdno voljo stari mlin preuredili v lep društveni dom.

Ker je društvo Sava, ki v času Oktoberfesta svoj društveni dom spremeni v Oberkrainer Hause, znano v Kitchenerju in okolici po odlični organizaciji, hrani in uslužnostih, je dvorana oddana skoraj skozi vse leto za razne prireditve in priložnosti.

Eno takih praznovanj je pa prav gotovo tudi Oktoberfest.

Dom Sava je dvorana ali festhalle, katera izpolnjuje vse potrebne pogoje, ki jih narekuje Odbor Oktoberfesta ali Oktoberfest Committee.

Letos, kakor že tri desetletja poprej, so organizatorji žrtvovali mnogo truda in dela, da so postregli svojim gostom z najboljšim od najboljšega, predvsem pa s prijaznostjo in gostoljubnostjo, s katero znajo biti zelo razsipni.

"Mladica Janez, samo poglej, kako se tjemajo!"

Delo je bilo trdo, vendar so se pod vodstvom gospe Marije Prilesnik dobro pripravili na sprejem gostov, ki so trumoma prihajali v Kitchener od blizu in daleč, tudi iz ZDA. Drugi dan po otvoritvi, na zahvalno nedeljo, kakor že trideset let poprej, so priredili Turnir v balinanju. Na tekmovanju so se pomerili mojstri "bocce balla" iz raznih slovenskih društev. V opoldanskem času, kakor je že tradicionalno, jih je obiskala Miss Oktoberfest, potem pa še zvečer ob podelitvi balinarskih trofej. Tu je bil tudi Onkel Hans, kateremu so otroci nadeli ime Pumpkin Head.

Zahvalna nedelja pa ni bila samo v balinanju in oktoberfestu, ampak je bil to tudi družinski dan, na katerega so bile povabljene slovenske družine z otroki.

Najmlajši so si našli svojo zabavo in veselje na lepem otroškem igrišču.

Da je bilo praznovanje čimbolj pristno, so članice pod vodstvom gospe Pavle Golob pripravile več kot sto jabolčnih zavitkov.

Društvo Sava (Oberkrainer Hause) je prejemnik številnih nagrad in priznanj, ki pričajo o gostoljubnosti, odlični organizaciji, predvsem pa o prizadevnosti članov, da gostom vedno poskušajo predstaviti kaj originalnega.

Sedaj, ko je Oktoberfest mimo, so si tudi člani Save zaželeli počitka. Tako ob nedeljah popoldan, če jim vreme nakloni nekaj jesenske topline in sončnih žarkov, pod svojo priljubljeno brajdo radi kramljajo o tem in onem, vmes pa načrtujejo, kaj bo treba narediti in kako se pripraviti za naslednji Oktoberfest.

Društvo Sava se vam zahvaljuje

Marija Prilesnik

Sedaj, ko je Oktoberfest za nami, z njim pa tudi skrbi in priprave, ki smo jih člani, posebno pa nadzorni odbor društva Save, imeli pred pričetkom Oktoberfesta, čutim potrebo, da

se zahvalim za vse prostovoljno delo in trud, kakor tudi za vso podporo od strani članov in drugih.

Prav posebej bi se rada zahvalila gospe Pavli Golob in njeni skupini za trdo in

odgovorno delo v kuhinji, gospe Zinki Mirt za njeno odlično koordiniranje, pa našim mladim, ki so pod vodstvom gospe Kristine Balkovec neutrudno stregli gostom.

Hvala gre tudi številnim gostom. S svojim obiskom so dokazali, da je društvo Sava vredno zaupanja v še tako zahtevnih prireditvah kakor je Oktoberfest.

Že v naprej vas vabimo in vas pričakujemo drugo leto v oktobru. Do takrat pa, dragi gostje, znanci in prijatelji, **"Nasvidenje in srečno!"**

Predsednica Slovenskega društva Sava
Marija Prilesnik

Slovenski dom - Niagara winery bus tour

On Saturday October 21, 2006, 42 participants enjoyed the Slovenski Dom Winery Bus Tour to the Niagara Region. At each of the wineries – Konzelmann, Vineland Estates and Kittling Ridge (also a distillery), we sampled various wines after a very informative guided tour. Each winery has a wine shop full of wonderful goodies.

At Betty's Restaurant in Niagara Falls, we enjoyed a delicious lunch followed by a wide selection of yummy homemade pies. On the way home, we enjoyed Slovenian music and held 3 draws, each for a bottle of Niagara wine. Good weather prevailed and all had a good time.

*Nora Burnett,
Slovenski Dom
Secretary & Director of Bus Tours*

Members of the Niagara wine tour

Seeing first hand how the wine is made

Predstavljamo vam

Zlata poroka Janeza in Martine Tratnik

Janez in Martina Tratnik

Pred kratkim sta Martina in Janez Tratnik v krogu svoje družine ter širšega sorodstva v družbi številnih prijateljev slavila svojo zlato poroko. Zahvalno mašo za njuno 50-letno skupno življenje je v cerkvi Marije Pomagaj daroval župnik Ivan Plazar ob somaševanju kaplana Romana Travarja, Lukove hčerke Emily, Marisa, Nicole, Lukova žena Mary ter Majdina hčerka Kristina pa so ob spremljavi Mojce Dimperio pele pri slavnostnem bogoslužju. Iz Slovenije sta na to slavlje poleg Janezove sestre Jože in sorodnice Magi prišla tudi Kati in France Martinjak, Janezov prijatelj, ki je

ta slovesen dogodek posnel na film, tako da bo lahko tudi bodočim rodovom v spomin.

Janez Tratnik se je rodil leta 1935 kot predzadnji otrok Alojzija in Alojzije Tratnik v vasici Luterško selo pri Šentpetru. Njegov oče je leta 1935 zbolel za tuberkulozo in dve leti pozneje tej bolezni podlegel. Mati je tako ostala sama z devetimi otroki, najstarejši, Alojz, je bil star komaj 15 let, najmlajša, Martina, ki jo je smrt pobrala leto po očetovi smrti, pa le nekaj mesecev.

Janez še ni začel hoditi v osnovno šolo, ko je izbruhnila 2. svetovna vojna. Za Tratnikovo družino je bilo to obdobje najhujšega trpljenja. Sin Vinko je moral nasilno k partizanom, sin Lojze pa k domobrancem. Vinko je že leta 1942 pobegnil od partizanov, a so ga kmalu za tem Italijani ubili. Lojze je ostal pri domobrancih do konca vojne, potem pa se je vrnil domov na kmetijo. Tratnikovi so veljali za zavedno katoliško družino in so taki ostali tudi po vojni, v novem družbenem sistemu. Tudi to je bilo nekaterim trn v peti, da so se lahko znesli nad njimi. Zaradi nekega domobranca, ki se je zatekel na njihovo domačijo, je bila Tratnikova mama po vojni šest mesecev zaprta, Lojze pa dve leti. Medtem so ostali Tratnikovi otroci sami delali na kmetiji, še največje breme je padlo na Slavko, kajti Mara, najstarejša od deklet, je že pred tem pobegnila v Avstrijo. Po vrnitvi iz zapor in po odsluženi vojaščini se je Lojze leta

1950 poročil, ostali člani družine pa so odšli od doma: Slavka je odšla za Maro v Avstrijo, od tam pa v Kanado, Cvetka je dobila delo v Žvirčah, Joža se je poročila, Tone pa je šel k vojakom.

Janez je že pri dvanajstih letih začel razmišljati, kako bi odšel za Maro, na katero je bil močno navezan, uspelo pa mu je šele tik pred vojaščino, ko je skupaj z bratom Tonetom in sošolcem Vinkom Povšetom pobegnil v Avstrijo. Ker sta bili sestre tedaj že v Kanadi, so vsi trije dobili dovoljenje za Kanado, kamor so odpluli leta 1954 z ladjo in prišli dan pred Božičem v Halifax.

Obe sestri sta bili takrat že poročeni. Slavka se je takoj po prihodu v Kanado poročila z Ludvikom Stajanom, katerega je že od doma poznala, ko je delal kot knjigovodja na kmetijskem posestvu na Bajnofu. Mara se je poročila s Frankom Osredkarjem.

Janezu Tratniku ni bilo treba opravljati obveznega pogodbenega dela, ker sta mu sestri plačali ladijsko karto. Bal se pa je, da mu bodo v Kanadi dobili čevljarsko delo, ker je bil od doma izučen čevljar, čeprav ga ta poklic nikoli ni veselil. Prvo zaposlitev v Kanadi je dobil pri Tinetu Tekavčiču in poldrugo leto pri njem opravljal zidarska dela, potem pa sta z bratom Tonetom začela svoje podjetje.

Martina Marn 1955

Janez je svojo ženo Martino spoznal pred slovensko cerkvijo na Manning ulici. Martina je bila doma iz Zaloga pri Ljubljani in je skupaj z mamo, sestrama Ančko in Heleno ter bratom Janezom z jugoslovanskim potnim listom prišla v Kanado za očetom, ki je v Kanado prišel z valom prvih povojnih beguncev.

Očeta ni videla devet let, vendar se ga je še dobro spominjala. Čeprav se je odhoda v Kanado poprej zelo veselila, je ob prihodu začutila veliko domotožje.

Martinin oče je bil zelo aktiven v slovenski župniji. Ko je bila cerkev zgrajena, so aktivno začeli delovati razni klubi in tako je tudi Martina začela nastopati v slovenskih igrah. Prvo srečanje z Janezom Tratnikom ji bo vedno ostalo v živem spominu: praznično oblečen, v beli srajci s kravato, je obstal med vrati in razmišljal, če bi vstopil v prostor, kjer je imelo Baragovo društvo sestaneke. Njegov pogum je bil poplačan, ko je Martina začela kazati zanimanje zanj, čeprav jo je gospod Kopač svaril, da je še premlada, da bi razmišljala o poroki. Dve leti pozneje sta se v slovenski cerkvi pri Mariji Pomagaj v Torontu poročila. Najprej sta živela pri starših, kjer sta imela sobo in kuhinjo, in ko so začeli prihajati otroci, sta se odselila v svojo hišo na Delta ulici, od tam so se preselili v večjo hišo v Etobicoke, da je

imelo njihovih šest otrok več prostora. Tam so ostali toliko časa, da so otroci dokončali šolo, potem pa so se preselili v novo hišo v Boltonu, takorekoč na podeželje, kjer je dovolj prostora za družinske piknike, še posebej, kadar se zbere vsa Tratnikova žlahta, ki se je v preteklih petdesetih letih že močno razrasla v Kanadi.

Janez in Martina imata šest otrok. Vsi so bili aktivni pri slovenski skavtski organizaciji, kjer je tudi Martina rada pomagala. Vseh šest – hčerki Majda in Florence ter sinovi Mark, Peter, Luka in Karel – so zadovoljni s svojim poklicem. Vsi, razen Karla, so poročeni in imajo svoje družine. Janezu in Martini jesen življenja polepšuje tudi dvanajst vnukov, na katere sta zelo ponosna.

Kot je bilo normalno v slovenskih družinah v Kanadi v drugi polovici 20. stoletja, je v Tratnikovi družini mama Martina skrbela za dom in otroke, da je Janez lahko garal od jutra do večera. V zadovoljstvo mu je bilo, da je delal zase in za svojo družino. Čeprav je bil lastnik podjetja, je vedno tudi sam delal težka zidarska dela. Včasih, ko so bili za gradbenike dobri časi, je imel tudi po petdeset delavcev. Pri Tratniku je našlo prvo zaposlitev v Kanadi mnogo Slovencev. Veliko jih je pri njem delalo nekaj let, potem pa so začeli na svoje v tej ali oni stroki.

Bila pa so tudi obdobja, ko je bila zaradi visokih obresti in velike recesije močno prizadeta gradbena industrija in še posebej manjši podjetniki. Takrat je tudi Janez utrpel velike izgube.

Pri svojih enainsedemdesetih letih Janez

Tratnik nima več dovolj energije, da bi vodil veliko zidarsko podjetje, kot je včasih, za kratek čas pa še pravzame kakšno manjše delo.

Janezov brat Tone je delal vodovodna in inštalaterska dela in pogosto sta v poslu delala skupaj. Skupaj sta delala tudi veliko prostovoljnega dela za slovensko skupnost, pri gradnji cerkve, dvorane in ostalih poslopij na Browns Line in na Slovenskem letovišču. S svojo ekipo sedmih delavcev je Janez brezplačno zgradil hišo slovenskim misijonarjem v Zambiji. Jezuitske misijonarje je spoznal v Torontu, ko so tu študirali in so pri njem po urah delali.

Dobrodelnost je bila Janezu in Martini že doma privzgojena. Oba izhajata iz številne krščanske družine, kjer je skrbna mati ob svoji bedi in trpljenju zmogla tudi drugim pomagati. Ta naravnost za podporo slovenski skupnosti, ki je najbolj aktivno delovala v okviru slovenske Cerkve, se manifestira tudi pri Martininih in Janezovih bratih in sestrah. Janezovi sestre Mara in Slavka sta zelo aktivni v slovenski župniji na Browns Line, prav tako njuna soproga. Frank Osredkar je veliko svoje energije uporabil za pomoč in podporo koroškim Slovincem. Ludvik Stajan podpira slovensko skupnost kot uspešen podjetnik, predvsem pa za skupnost žrtvuje tudi veliko svojega časa, bodisi pri delu za Slovensko letovišče, za slovenski starostni dom Lipa, pa za razne druge projekte.

Janez in Martina sta čila in zdrava dočakala svojo zlato poroko. Mnogo veselih in žalostnih trenutkov jima je

nasulo življenje. Čeprav že več kot petdeset let živita v tujini, jima v srcu še vedno gori ljubezen do rodne Slovenije. Na Slovenskem letovišču najdeta družbo Slovencev, s katerimi sta delila več kot pol stoletja svojega življenja, v krogu številne domače družine pa tisto pristno zadovoljstvo, da je Tratnikov rod pognal trdne korenine tudi na kanadskih tleh.

Desno: novoporočenca 6. oktobra 1956

Spodaj: zlatoporočenca z družino 23. septembra 2006

Leander Škof

Cvetka Kocjančič

Oktobra letos je dopolnil 80 let življenja bivši urednik Glasila Leander Škof. O njegovem političnem zanimanju smo lahko razbrali že iz njegovega pisanja v Glasilu, kjer se je še posebno navduševal nad prizadevanjem za osamosvojitve in demokratizacijo Slovenije. V tistem odločilnem zgodovinskem času je bil tajnik Kanadskega slovenskega kongresa in mu je bila zaupana dolžnost, da ustanovi in vodi Slovenski informacijski center v Torontu.

Njegovo zagnanost sem imela priložnost od blizu opazovati, ko sem se mu po vrnitvi iz Slovenije že drugi teden po ustanovitvi Informacijskega centra pridružila in z njim, poleg nekaterih drugih prostovoljcev, intenzivno delala do 15. januarja 1992, ko je Kanada priznala osamosvojitve Slovenije. Leander je vse odtlej aktivno deloval v slovenski skupnosti v Torontu: pri Kanadskem slovenskem kongresu in

pozneje pet let kot urednik Glasila kanadskih Slovencev ter sodelavec radia Glas kanadskih Slovencev. Ko sem ga ob njegovi 80-letnici obiskala in ga zaprosila, da za bralce Glasila pove še nekaj o svojem osebnem življenju, mi je odkril tudi svojo zanimivo življenjsko zgodbo in izredno nenavaden hobi, s katerim se ukvarja.

Leander Škof se je rodil v Mačkovcih pri Murski Soboti. Po očetu je Korošec, po materi pa Štajerec, smatra pa se tudi za Ljubljčan, ker je tam preživel večji del svojega življenja v domovini in kjer je obiskoval osnovno šolo in klasično gimnazijo. Nadaljnji študij na ljubljanski univerzi mu je preprečila 2. svetovna vojna in tako je eno leto delal kot prostovoljec na arheološkem oddelku v ljubljanskem muzeju. Ker ni bilo izgledov, da bo lahko nadaljeval študij v Sloveniji, ga je oče poslal k svojemu bratu na Koroško in tako je na graški univerzi tri leta študiral rimsko arheologijo in arhitekturo.

Leta 1948, ko je bilo stanje v Evropi ponovno zelo napeto, se je odločil za emigracijo v Kanado. Kot drugi vojni begunci je tudi Leander moral v Kanadi opraviti enoletno pogodbeno delo; nekaj časa je delal v gozdu, potem na železniški progi, nazadnje pa še na gradbišču vojaškega centra Petowawa pri Ottawi, ki so ga ravno tisti čas začeli graditi. Težko fizično delo mu

je bilo še večja vzpodbuda za nadaljevanje študija in tako se je po prihodu v Toronto leta 1949 takoj vpisal na torontsko univerzo in ob nočni zaposlitvi podnevi obiskoval predavanja. V šestih letih mu je uspelo doseči magisterij iz ekonomskih znanosti. Prvo zaposlitev je dobil pri podjetju, ki je gradilo nakupovalne centre in njegov prvi projekt je bil Cedarbrae Mall, kamor še danes zahaja nakupovat.

Po nekaj letih se mu je ponudila priložnost, da dobi službo pri Hydro Electric Power Commission of Ontario, drugem največjem elektroenergetskem podjetju na svetu, ki ni iskalo dobička pri svojih odjemalcih, kateri so bili istočasno njegovi solastniki. Tam je bil zaposlen šestindvajset let kot vodja oddelka Marketing Research and Planning (raziskava trga in planiranje). Delo na tej poziciji je bilo zelo zahtevno, saj je večkrat delal pozno v noč. Poleg tega ga je zaposlovala tudi družina, tako da se s Slovenci ni dosti družil, razen z nekaterimi prijatelji, s katerimi je obdržal stike še iz šolskih let ali iz prvih let bivanja v Kanadi. Leta 1985, ko je konzervativna ontarijska vlada privatizirala Ontario Hydro, se je Leander odločil za predčasno upokojitev, ker se ni hotel soočati s problemi, ki jih je pričakoval od privatnega upravljanja z električno energijo v Ontariu. Njegova bojazen je bila upravičena, saj je ta vladni ukrep pustil veliko nezadovoljnih odjemalcev električne energije, ko je cena električne energije v naslednjih letih drastično naraščala.

Po upokojitvi se je soočal s prostim časom, ki ga mu je poprej vedno primanjkovalo, in začel razmišljati, kako bi ga najbolj koristno uporabil. Privoščil si je več dopustniških

križarjenj, ki so mu poleg prijetnega dopusta omogočala ogled širnega sveta in še posebej zgodovinskih in arhitektonskih zanimivosti ob obalah Sredozemskega in Črnega morja, v severni Afriki, Severni, Srednji in Južni Ameriki... Skupaj se je udeležil dvainpetdesetih različnih križarjenj, pogosto v spremstvu soproge Tjaše.

Že od otroških let so ga navduševale jadrnice, ki jih je opazoval na Jadranskem morju, ko so v Istri preživljali počitnice, in tako se je odločil za nakup komfortne 10-meterske jadrnice *Libra Libera* z vsem ugodjem za dopustovanje petih oseb. Vzelo mu je pet let, da se jo je naučil krmariti. Z njo je prejadral vseh pet ontarijskih Velikih jezer (*Great Lakes*) in porodila se mu je celo želja, da bi se z ekipo štirih jadralcev podal preko Atlantika, vendar ga je žena prepričala, da bi bil tak podvig prenevaren. Ko so se mu začele oglašati resne bolezni, srčni infarkt in rak, je uvidel, da svoje jadrnice ne bo mogel več sam upravljati. Odločil se je, da jo da v začasno upravljanje jadralni šoli v *Humber Collegeu*. Ko pa je uvidel, da so se zdravstvenim problemom pridružila še leta, jo je ob svojem 80. jubileju šoli podaril. Ob tej priložnosti so mu priredili poseben sprejem in mu v zahvalo podelili plaketo z obljubo, da mu bo ladja s posadko na razpolago, kadar si bo še poželed jadrnanja. Letos septembra, ko je dobil obisk iz domovine, je z njimi zadnjič jadral v svoji priljubljeni barki. Slovo ni bilo lahko, v zadovoljstvo pa mu je, da se bodo na njej učili jadrnanja drugi ljubitelji tega zanimivega športa.

Drugi Leandrov nenavaden konjiček je zbiranje starih kovancev. Za to ga je že v

rani mladosti navdušil oče, ki je bil tudi velik numizmatik in je imel v svoji zbirki tisoče starih kovancev, od rimskih in srednjeveških do novejših iz obdobja habsburške monarhije. Večino svoje numizmatične zbirke mu je uspelo prinesti s seboj v Toronto, ko se je za Leandrom preselil v Kanado. Leandrov oče je večkrat zahajal v ROM (Royal Ontario Museum) in ker je v povečanih prostorih muzej načrtoval tudi večji prostor za grško-rimski oddelek, se je Leander pozanimal, če so zainteresirani, da bi tam razstavili tudi zbirko njegovih kovancev. Zanimanje je bilo veliko in, ker muzej ni imel denarja, da bi rimske kovance odkupil, mu je Leander podaril 920 rimskih srebrnikov, kar bi med kolektorji starega denarja veljalo okoli 135.000 dolarjev.

Upokojitev ga je sprostila tudi za kulturno in politično delo med torontskimi Slovenci. V slovensko skupnost ga je leta 1990 pritegnilo gibanje za ustanovitev Kanadskega in Svetovnega slovenskega kongresa, ker je v tem videl možnost, da se slovenski narod, raztresen po vsem svetu, poveže med seboj in s Slovenci v domovini. Na ustanovnem sestanku je bil izvoljen za tajnika in v tej kapaciteti je zelo aktivno deloval v najbolj ključnem obdobju slovenske zgodovine, še zlasti v prvih dneh slovenske 10-dnevne vojne, ko je bila večina drugih vodilnih kanadskih kongresnikov v Sloveniji na ustanovnem zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa. Takrat je slovenska skupnost v Torontu najbolj složno delovala: Jože Kastelic je v svoji stavbi dal na razpolago pisarniško sobo, kjer je Leander organiziral Informacijski center, iz katerega

je s skupino prostovoljcev pošiljal novice o stanju v Sloveniji kanadski vladi v Ottawa in raznim kanadskim medijem ter lobiral pri kanadskih politikih in pri veleposlaništvih drugih držav za priznanje samostojne Slovenije. Informacijski center je imel pomembno vlogo pri koordinaciji protestnih zborovanj, pri zbiranju denarja za pomoč Sloveniji ter pri obveščanju širše slovenske skupnosti o situaciji v domovini. S ponosom se spominja, kako ga je prav tisti dan, 15. januarja 1992, ko je bila v Torontu slovesna manifestacija v počastitev mednarodnega priznanja samostojne Slovenije, zgodaj zjutraj poklicala tedanja zunanja ministrica Kanade in mu povedala, da tudi Kanada priznava samostojno Republiko Slovenijo. Kanada je bila prva izven evropska država, ki je priznala samostojnost Slovenije.

Leta 2000, ko se je tedanja urednica Glasila nepričakovano odselila iz Ontaria, je Leander na prigovarjanje predsednika Vseslovenskega kulturnega odbora Florjana Markuna prevzel uredniško delo in skupaj s Frankom Brencetom pripravljal to publikacijo pet let. In ko Ivan Dolenc ni več mogel pripravljati novic za radijsko oddajo, je prevzel še to delo, ki ga namerava obdržati, dokler mu bo zdravje dopuščalo, urednikovanju Glasila pa se je odpovedal, ker je postalo zanj pri osmih križih prenaporno.

Kot nobenemu izseljencu tudi Leandru ni bilo v tujini vedno lahko, toda na življenje gleda kot optimist. Jesen življenja preživlja v mirnem domu v Scarborough ob skrbni soprogi Tjaši, ki ga vedno podpira pri njegovem delu, njenem sinu Marku in v

družbi svojega psička Princa. Na stara leta ga osrečujejo tudi štirje otroci, ki so vsi dosegli lepe poklice, in petnajst vnukov in vnukinj, ki ga radi obiskujejo.

V imenu sodelavcev Glasila in njegovih naročnikov Leandru čestitamo ob visokem jubileju in mu želimo še mnogo srečnih in zdravih let.

Leander Škof - 80-letnik

Anica Resnik

Tjaša in Leander Škof

V nedeljo, 29. oktobra so se družina, znanci, prijatelji in sodelavci v slovenski torontski skupnosti zbrali v newtorontski dvorani pri Brezmadežni k domačemu praznovanju visokega življenjskega jubileja našega Leandra.

Njegova soproga Tjaša je s slavljenčevo nečakinjo Evo Lagan pripravila prijeten program, ki je obsegal polno večerjo s slovensko potico in žlahtno pijačo, razstavo pomembnih slik in fotografij iz preteklih časov, nastop pevke Kristine Križan in ples ob spremljavi Antona Jalovca, družinskega prijatelja.

Leander je odklonil vsa darila, izrazil pa je željo, da namesto daril gostje darujejo v Victorija sklad, ki pomaga slovenskim telesno prizadetim otrokom v naši sredi. V zahvalo za to

plemenito dejanje mu je Milena Soršak poklonila originalno sliko umetnika Mirota Koršiča.

Mnogim čestitkam in elektronski pošti, ki jo je gostom prebrala nečakinja Eva, se je pridružil še častni konzul Jože Slobodnik in ob tej priliki spomnil navzoče na veliko delo, ki ga je Leander opravljal ob ustanovitvi samostojane slovenske države v letu 1991 in pozneje.

Veličastne manifestacije pred torontsko mestno hišo in ontarijskim parlamentom v letu 1991 so bile delo in ponos Leandra in ekipe torontskih slovenskih narodnjakov, ki so takrat ustanovili Slovenski informacijski center, katerega vodja je postal Leander in pozneje večletni urednik Glasila kanadskih Slovencev.

Iskrena hvala in še na mnoga leta!

Škofova širša družina

Jože Žižek, osemdesetletnik

Silva Plut

Pred nedavnim je praznoval 80. jubilej Jože Žižek, eden prvih pobudnikov za osnovanje Slovenskega društva v Vancouvru, nekdanji predsednik društva ter dolgoletni član pevskega zbora. V prijetnem domu v White Rocku sem z njim sedla k pogovoru, kateremu se je pozneje pridružila še žena Štefka.

Jože, kot vsakdo, imaš tudi ti gotovo lepe in manj lepe spomine na svojo mladost. Kakšni so ti spomini?

Rojen sem bil na Štajerskem, v Andrencih, v župniji Sv. Antona, danes je to Cerkvjenjak. Ko sem bil star osem let, sem izgubil dom in moral sem iti za pastirja k tujim ljudem v Brengovo. Tudi brat je šel služiti, le sestra je ostala doma. To je bilo za tiste kraje in čase običajno, ker je bilo posestvo zelo majhno in otrok ni bilo mogoče preživljati. Domov sem hodil le ob velikih praznikih, domače pa sem lahko srečal ob nedeljah pri cerkvi. Takrat sem se lahko materi potožil ali pa z njo delil tudi kakšno veselje. Da je bilo včasih tudi hudo, nisem veliko premišljeval. Obljubil pa sem si, da svojih otrok, če jih bom kdaj imel, ne bom nikoli pošiljal od doma.

Ko se je začela vojna, se je marsikaj spremenilo....

Zaključeval sem osemletko, ko so Nemci zasedli naše kraje. Bili smo prisiljeni hoditi v nemške šole in se učiti nemško. Izvajali so tudi velik pritisk nad mladino, da se vključi v SS. S šestnajstim letom sem moral na predorožne vaje doma in v Nemčijo. Leta 1943 sem bil mobiliziran v nemško vojsko in

poslan na rusko fronto v Esland, v Estonijo, kjer sem ostal skoraj leto dni. A sreča v nesreči, bil sem ranjen; tej sreči se je reklo 'Heimschuss', to je 'zagotovilo za domov'. Z zadnjo možno ladjo sem potem z drugimi ranjenci zapustil fronto in na tej ladji nekje sredi Severnega morja dočakal konec vojne. Na Danskem, kjer smo se izkrkali, sem še nekaj časa delal s peščico drugih Slovencev v neki bolnici. Spominjam se, kako so nas Danci lepo sprejeli in kako smo ob večerih plezali na drevesa nedaleč od bolnice in od samega veselja peli in peli, da nas je poslušalo zdravniško osebje in nam dajalo v zahvalo cigarete.

Bilo ti je komaj devetnajst let. Čeprav si imel možnost, da ostaneš v tujini, si se odločil za odhod domov. Kako si to dosegel in kaj si doživel ob vrnitvi?

Prepričan sem bil, da bo življenje doma lepo, saj je bilo vojne vendar konec. S posebnim transportom so nas dostavili do nemške meje, kjer pa smo bili posvarjeni, da je doma nevarno, da se govori o pobijanju vračajočih. Nismo jim verjeli, niti potem ne, ko smo čez kakšen mesec dni prevažanja po raznih tovornih vlakih prispeli na slovensko mejo pred Jesenicami. Ko pa smo prečkali mejo, nas je obkolila množica vojakov in nas pometala v zapore. Če bi lahko šel takrat nazaj, bi šel, pa nisem mogel nikamor. Na vlaku je bilo veliko ustašev, ki pa so gotovo slabo končali. V zaporu sem ostal med drugimi Slovenci dva tedna. Dnevno so nas psovali z izdajalci; vse smo bili,

samo ljudje ne. Da sem bil prisiljen v nemško vojsko, ni pomenilo nič. Tudi pozneje ne, ko sem bil poslan domov, kjer sem šel spet v zapor in na razna zaslišanja. Mislim, da je ravno takrat nastopil mednarodni pritisk, da se mora z jetniki bolj humano ravnati. Šel sem na svoj drugi dom, kmalu potem pa na dosluženje vojaškega roka v Makedonijo.

Veliko hudega si prestal za svoja mlada leta. Si doživel v tistih časih tudi kaj lepega?

Še pred odhodom k vojakom, pa tudi po njem, sem zelo rad sodeloval pri pevskem zboru in pri ljudskih igrah. Igrati nas je učil gospod Vlado Tušek, in gostovali smo v Ormožu in drugod, z zborom kakor tudi z igralsko skupino. Z veseljem sem igral v teh igrah in se tudi veliko naučil. Poleg tega sem delal tečaje, da bi se izučil za mehanika. Vse to mi je v življenju pozneje prav prišlo.

Resno si začel premišljevati o prebegu v tujino, kako si to izpeljal in prišel v Kanado?

Kmalu po prihodu od vojakov sem se zmenil s prijateljem, da se skupaj odpraviva čez prekmursko mejo. On se je zadnjo minuto premislil, tako da sem končno odšel sam. Nikomur nisem povedal, ker je bilo prenevarno; takrat so na meji namreč še streljali za ubežniki. Videl sem dva graničarja, onadva pa mene nista opazila, ko sem čakal na ugoden trenutek, da skočim čez mejni potok. Pri nekem avstrijskem kmetu

Jože Žižek praznuje svoj 80. rojstni dan

sem se ustavil, on pa je poklical policijo, ki me je odvedla v zapor, od tam pa v 'lager', kjer sem ostal tri tedne z drugimi slovenskimi prebežniki. Imel sem to srečo, da sem preko organizacije IRO (International Refugee Organization) kar hitro dobil dovoljenje za v Kanado. Prepričal sem jih namreč, da bi zaradi svojega ukvarjanja z izdelovanjem radijskih aparatov v Sloveniji lahko pristal na črni listi nove oblasti.

Naključje je hotelo, da sem se znašel na Danskem v pristanišču, kamor sem bil prišel 1945. leta z ruske fronte. Tudi tokrat je bila pred mano negotovost, iti v neznani svet, ki sem ga poznal samo iz knjig in kjer me je morda čakalo še kakšno nemilo srečanje z Indijanci! Bridko je bilo slovo, posebno še, ker se nisem imel od koga posloviti. Spominjam se, da je bilo morje tako razburkano, da dva dni nismo mogli vstati iz postelje. Po desetdnevnem potovanju smo pripluli v Halifax.

Kakšne so bile tvoje prve izkušnje v novem svetu? Kaj vse si prepotoval, preden si prišel v Vancouver?

15. novembra 1951 sem prispel v Halifax. Pri sebi nisem imel drugega kot majhno torbico z žlico, parom nogavic in malo spodnjega perila, ter to, kar sem imel na sebi. Dobili smo predujem, da smo si lahko nabavili obleko, primerno za delo na centrali v severnem Quebecu. Veliko presenečenje je bilo za nas obilica hrane, ki nam je bila na razpolago noč in dan. Kar nismo se mogli načuditi in se dovolj najesti! Prijatelj John Schumah, ki danes živi v Ontariu, je tedaj spoznal svojo bodočo ženo in tam tudi ostal,

Jože Žižek in njegov 'salmon'

jaz pa sem šel s tremi drugimi rojaki naprej v Montreal v hišo za emigrante. Nepopisno je bilo veselje, ko smo prišli med svoje ljudi. Takoj sem se pridružil p e v s k e m u d r u š t v u, s katerim smo tudi nastopali na kanadskih prireditvah. Na

eni teh prireditev smo zapeli Vodopivčeve 'Žabe', ki pa niso prav nič ležale francoskemu občinstvu. Tisto kvakanje so vzeli kot žalitev, dokler jim nismo razložili, da gre za znano slovensko pesem.

V rudniku v Timminsu nisem želel delati,

raje sem šel na železnico v Saskatchewan, potem pa naprej v Alberto. Tu sem spoznal več Slovencev, med njimi Toneta Petovarja, ki je še danes moj prijatelj. Tudi v Alberti ni bilo tisto pravo, zato sem se z dvema kolegom odpeljal v Vancouver, ker je nekdo rekel, da tam rastejo banane!

V jeseni 1952 si prispel v Vancouver. Kakšni so bili pogoji za preživetje? Kako si bil sprejet kot priseljenec?

Težko je bilo, ker nisem znal jezika. Ni bilo niti možnosti, da bi šel v šolo, kot so jo imeli tisti, ki so prišli nekaj let za nami. Moram tudi reči, da so bili kanadski domačini dosti bolj gostoljubni in prijazni do novih prišlecev kot pa drugi priseljenci. Le-ti so nas zapostavljali z vzdevkom 'DP' in nas prezirali. Nema lokrat je prišlo do pretefov. Evropejci pa smo bili priznani kot dobri delavci, zato smo tudi lažje dobili delo. Prvo zimo sem delal v gozdarskem kampu na otoku Vancouver, potem pa sem začel iskati mesto mehanika. Lepa priložnost za to delo in obenem za učenje jezika je prišla, ko sem dobil ponudbo, da grem v Clinton na neki ranč za mehanika. Bila je to izredno dobra odločitev, saj sem bil lepo sprejet in tam ostal skoraj dve leti. Tam sem se tudi dodobra naučil angleščine. Pozneje sem delal 18 let kot mehanik pri privatniku v Vancouvru, nazadnje pa še 17 let v svoji lastni delavnici in do upokojitve.

Z ženo Štefko sta se poročila leta 1958, potem pa je kmalu prišla družina. Kako se je življenje takrat spremenilo?

Vse je šlo na boljše! Z ženo sva se trudila, da sva si kupila hišo in si uredila prijeten dom.

Imela sva najprej sina, potem še hčerko. Najlepše so bile družinske počitnice v dolini Okanagan, kamor smo vsako leto hodili kampirat. Konce tedna smo preživljali v krogu svojih rojakov na jezeru Hazig ali kje drugje v naravi. To so bili lepi časi! Bili smo zadovoljni z malim in iz tega smo si znali narediti veliko veselje. Naš dom je bil vedno odprt za kakšno druženje. Nič ni bilo narobe, če smo ob ponedeljkih ostali pri praznem hladilniku.

Istega leta je bilo ustanovljeno tudi Slovensko društvo. Lahko poveš, kako je prišlo do tega in kakšno vlogo si pri tem igral ti?

Leta 1955 je živel v Vancouvru skupina Slovencev, bilo nas je kakih petnajst, redno smo se zbirali in vedno kakšno zapeli. Ko se nas je nabralo že nekaj več, smo kar doma organizirali tudi 'plese'. To ni bilo nič drugega kot druženje z glasbo na plošče. Pa je bilo vseeno zabavno, saj se da s pesmijo vsako družbo popestriti. Število Slovencev se je stalno večalo in zato smo pričeli s sestanki in razpravljali o ustanovitvi društva, kar pa se je končno zgodilo v oktobru 1958. To nam je dvignilo moralo, da smo se za skupni blagor vse bolj trudili. V letu 1965/1966 sem tudi sam prevzel predsedniško mesto.

Kako pa je bilo s kulturo v tistih prvih letih?

Pevski zbor je deloval takoj na začetku. Ker pa sem imel dramske izkušnje, sem želel postaviti tudi nekaj na oder in sem poslal prošnjo domov gospodu Tušku, če bi mi poslal kakšne primerne igre. Tako smo leta 1965 uprizorili Županovo Micko, potem

še dve krajši igri, in nazadnje tridejanko Osramočen zakonski mož. Te igre so žele velik uspeh, saj se je zbralo v občinstvu po več kot 100 rojakov. Na žalost se to prosvetno delo zaradi raznih razlogov ni nadaljevalo, kmalu pa se je ustanovila folklorna skupina. Pevski zbor je pri društvu vedno deloval. Včasih se je malo zataknilo zaradi trenj med cerkvi naklonjenim in cerkvi nenaklonjenim taborom. Pa danes se je vse to umirilo. Še vedno pa rad pojem in bom pel, dokler bom mogel.

Iz Jožetove zgodbe spoznamo, kakšne težke preizkušnje je bilo potrebno včasih prestati. Iz teh izkušenj se je naučil, da trdo delo, dobra volja in vera v prihodnost prinesejo sadove. Danes Jože uživa v krogu svoje družine (ima pet vnukov) in v krogu prijateljev. Njegov najljubši hobi je ribarjenje, na Watch Lakeu si je uredil hišico in tam z ženo Štefko preživita tri ali štiri mesece vsako leto. Tudi Slovenijo sta obiskala najmanj desetkrat. Pozimi se večkrat podata v južne, toplejše kraje. Za svoje trdno zdravje je Bogu hvaležen, kakor tudi za mnoge blagoslove, ki jih je prejel skozi vsa leta svojega življenja. Rad kuha, dela vino, preživlja čas v naravi, hodi na lov in na sprehode ter redno obiskuje pevske vaje. Pravzaprav pa je najbolj srečen, če lahko kaj popravlja, prenavlja ali gradi. Vse zna, je pravi 'jack of all trades'.

Za njegov visoki jubilej mu želimo še mnogo zdravih let in veliko življenjskega optimizma, da bi v polni meri užival v ožji in širši slovenski skupnosti.

Sonja Potočnik imenovana za podpredsednico Enersource Hydro Mississauga

Sonja Potočnik

Uspeh naših rojakov v kanadskem poslovnem svetu nas vedno navdaja s ponosom. Pred nedavnim se je na vidno in odgovorno mesto povzpela Sonja Potočnik, ko je bila imenovana za podpredsednico pri firmi Enersource Hydro Mississauga, odgovorna za Customer Care and Billing Operations.

Svojo kariero je začela pred šestindvajsetimi leti. Z vztrajnim in vestnim delom je postopoma prevzemala vedno bolj zahtevne in odgovorne pozicije ter si tako, poleg profesionalnega dodatnega študija, pridobivala izkušnje za vodilne položaje. Na novem mestu bo odgovorna za poslovanje oddelka, kjer je zaposlenih preko 60 uslužbencev, ki skrbijo za prvorazredne tehnične in administrativne usluge preko

180.000 potrošnikom električne energije ter za uvedbo predpisanega ontarijskega programa Smart Metering Project kakor tudi za implementacijo novega informativnega in plačilnega sistema (Customer Information & Billing System).

V pogovoru nam je povedala, da ima zelo malo prostega časa, ker jo službene dolžnosti zaposlujejo tudi do 12 ur in več na dan. Vsako prosto minuto rada preživi v krogu svoje družine in prijateljev, rada kuha slovenske jedi, ukvarja se z aerobiko in telesnim treningom, z navdušenjem gleda hokejske tekme, zadnje čase pa se preizkuša tudi v igranju golfa. Pravi, da igralci občudujejo njeno vztrajnosti, kar po njenem mnenju pomeni, da ji manjka še dosti spretnosti in znanja. Lovsko letovišče društva Planica v Bancroftu, kjer še posebno uživa v družbi svojega moža Petra, sina Briana in njegove prijateljice Kathy, jo vedno znova privlačuje.

Ob koncu je dodala, da brez moževe in sinove podpore in njunega nenehnega vzpodbujanja, za kar jima je zelo hvaležna, ne bi mogla doseči takega poslovnega uspeha. Prav tako je srčno hvaležna svoji mami Ivanki in pokojnemu očetu Antonu Tratniku za vso pomoč. Kot večina slovenskih staršev nista nikoli mislila nase, ampak videla svojo srečo v uspehu svojih otrok.

Naše iskrene čestitke k imenovanju in obilo poslovnih uspehov ter osebnega zadovoljstva v prihodnosti.

Prekmurski teden duhovnosti in kulture

Dr. France Habjan

V Črenšovcih v Prekmurju je letos Zavod svete Družine od 2. do 10. septembra organiziral teden duhovnosti in kulture kot nadaljevanje Kleklovih dnevov, katere je leta 1992 začel Kleklov odbor. Letos so srečanje namenili vsem izseljencem, s posebnim poudarkom na svojih izseljenih rojaki.

Jožef Klekl st. je družno s prekmursko duhovščino že leta 1913 začel z gibanjem proti madžarizaciji Prekmurja in s tednikom Novine, s koledarjem in z Marijinim listom utrjeval Prekmurcem slovensko narodno zavest. Ima veliko zaslug za to, da je bila 12. avgusta 1919 "Slovenska Krajina" priključena Jugoslaviji. Velja pa tudi poudariti, da je prav Jožef Klekl st. s svojim stanovskim in političnim prijateljem dr. Antonom Koroščem vzpostavil organizacijo, katere glavni namen je bil omogočiti čim večjemu številu abiturientov gimnazije v Murski Soboti študij na ljubljanski univerzi.

Prekmurski rojaki so morali že proti koncu 19. stoletja, kljub agrarni reformi, zaradi prenaseljenosti in ekonomsko-socialnih okoliščin po svetu s trebuhom za kruhom. Samo iz črenšovske fare se jih je izselilo okoli 1.500. Po priključitvi k Jugoslaviji so se pričeli mnogi naseljevati v raznih krajih Slovenije, predvsem v krajih, kjer se je pričela razvijati industrija. Seveda pa so morali kljub temu mnogi iskati sezonsko delo po Evropi. Po drugi svetovni vojni pa so se zaradi političnih razmer mnogi

začeli izseljevati v prekomorske države: v ZDA, Kanado, Avstralijo in Urugvaj.

Letošnje srečanje duhovnosti in kulture so družno organizirali Zavod svete Družine, Svetovni slovenski kongress, Rafaelova družba ter občina Črenšovci. Bogoslužje in kulturni nastopi so se vršili ves teden. Vsak dan so organizatorji namenili eni določeni izseljenski skupnosti le kanadskim Slovincem so bili namenjeni trije dnevi.

V nedeljo, 10. septembra, je murskosoboški škof dr. Marjan Turnšek sklenil teden duhovnosti in kulture z mašo in pomembnim nagovorom, nato pa so odkrili prvi spomenik izseljencem, katerega je odkrila v prisotnosti črenšovskega župana Tornarja in vodje slovenskega urada za Slovence po svetu g. Zorka Pelikana, gospa Agica Žoldoš iz Toronta. Škof dr. Marjan Turnšek je blagoslovil Halasovo romarsko pot. Pomnik je delo akademskega kiparja Štefana Hauka. Slavnostni govornik je bil evropski poslanec prof. Lojze Peterle. V svojem govoru je dejal, da so Prekmurci v Evropi zelo spoštovani zaradi pridnosti in poštenosti. Krasi jih velika ljubezni do svoje domovine. Za duhovno stran srečanj so skrbeli poleg domačih duhovnikov znani izseljenski duhovniki, msgr. Janez Rihar, msgr. Janez Pucelj, p. David Štrumfl in ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik. Glavni organizator in osrednja osebnost tega enkratnega srečanja je bil župnik Ivan Kranjc. Dogajanja na srečanjih je povezoval poslanec Jožef Horvat.

Svetovno Slovensko glasbeno srečanje

Dr. France Habjan

Glasba povezuje ljudi tudi tam, kjer beseda marsikdaj ne utegne. Pod tem geslom je Svetovni slovenski kongres organiziral od 13. do 15. septembra prvo konferenco slovenskih glasbenih ustvarjalcev, ki se je vršila v obeh Goricah - Novi Gorici (Slovenija) in stari Gorici (Italija). To je bilo tudi dejansko prvo tesno sodelovanje obeh Goric, ki sta bili bili ločeni od konca druge svetovne vojne pa do vstopa Slovenije v EZ.

Glasbena konferenca je izmenoma potekala v slovenskem glasbenem centru Emil Komel v Gorici, v kulturnem domu v Novi Gorici ter v sejni dvorani hotela Perla. Na njej je sodelovalo 157 zvenceh glasbenih imen; skladateljev, dirigentov, muzikologov, pevcev svetovnega slovesa, glasbenih zgodovinarjev itd. Iz Kanade sta predavala dr. Damjana Bratuž z londonske univerze in posredno skladatelj prof. Marjan Mozetič. Slovensko glasbeno ustvarjanje v Argentini so izpostavili 85. letni skladatelj Ciril Kren ter pevec Juan Vasle in Marko Fink, iz ZDA sta nastopila z referati muzikolog in zborovodja dr. Metod Milač ter zgodovinar Joseph Valenčič iz Clevelanda.

Odprtje 1. konference slovenskih glasbenikov so organizatorji obeležili s

pozdravnimi nagovori številnih častnih gostov. Prisotne je v daljšem nagovoru pozdravil predsednik vlade Janez Janša, za njim pa so spregovorili še predsednik SSK dr. Boris Pleskovič, župan Nove Gorice Mirko Brulc, goriški župan Vittorio Brancati, predsednik SAZU dr. prof. Boštjan Žekš, Janez Kramberger, predsednik Komisije v DZ, ter Zorko Pelikan, državni sekretar za Slovence po svetu in zamejstvu.

Koncertna večera sta bila v kulturnem centru L. Bratuš, kjer je glasbena šola E. Komel predstavila klasičen koncertni program svojih gojencev. Nastopili so mladinski pevski zbor Emil Komel, mešani pevski zbor "Hrast" iz Doberdoba ter Kvartet ArsAtejer,

ki je tudi izvedel izvorno skladbo "Dance of the blind" presenetljivo dobrega skladatelja prof. Marjana Mozetiča iz Hamiltona (Kanada). Dva samospeva skladatelja Cirila Krena je odpel tenorist Martin Srebrnič. Drugi večer v novogoriškem kulturnem domu pa

je bil namenjen slovenski narodni, umetni in zabavni glasbi. Nastopili so najboljši gojenci glasbene šole, oktet Vrtnica, tenorist Vladimirj Čadež ter komorni orkester glasbenega društva NOVA iz Nove Gorice.

Dobra dva tedna kasneje pa se je v

*M. Brulc, V. Brancati, J. Janša, B. Pleskovič
in B. Žekš*

Gorici zgodilo tisto, kar je že leta 2005 na občnem zboru KSK v Torontu napovedal predsednik SAZU dr. Boštjan Žekš, da bo novogoriška univerza imela kaj kmalu svoj oddelek v stari Gorici. In res, to se je zgodilo 26. septembra 2006. V Gorici (Italija) bo imela v obnovljenem šolskem

domu v Križni ulici novogoriška univerza fakulteto za znanost okolja. Tudi srečanje obeh ravnateljev glasbenih šol z državnim sekretarjem za Slovence po svetu in zamejstvu Zorkom Pelikanom ob sklenitvi konference bo razvozljalo marsikakšno nerešeno vprašanje.

Toronto Waterfront Marathon

Dr. Mari Arko-Klemenc

Torontski Waterfront Marathon je znan tudi Slovincem. Med udeleženci, ki so tekli celotno progo, je bilo že kar nekaj naših članov, med njimi Demšarjeva dekleta, Alenka (Vukšinič) Manners, (glej Glasilo maj - junij 2004), Max Ambrožič in drugi. Letos, 24. septembra je tekmovala Mari Arko-Klemenc, dosegla 15. mesto od 115 žensk njene starosti in 58. izmed 696 žensk. Progo 42.2 km. je naredila v 3.38.58 urah in se kvalificirala za Boston marathon.

Mari je hčerka pokojnega dr. Lojzeta Arko in Kriste Košir iz Toronta. Leta 2005 je prisostovala v San Francisco Marathon z namenom, da finančno podpre Leukemia and Lymphoma Society, ker se je njen oče že več let boril proti levkemiji. Bolezni je podlegel 3. feb. 2006.

Tudi njeni akademski dosežki so impresivni. Leta 1996 je diplomirala na univezi v Chicagu, dobila Fulbright Scholarship, ki ji je omogočil študij slovenske glasbe v Ljubljani. Leta 2004 je doktorirala na University of California, Berkeley. Naslov njene disertacije je *Arranging the Nation: Slovenian Choral Singing and Folk Song Arrangements*. V Sloveniji je tudi spoznala svojega bodočega moža inž. Matija Klemenc. Sedaj živita v Albuquerque, kjer Mari poučuje muzikologijo na University of New Mexico.

Mari želimo veliko uspeha v bodočnosti in upamo, da se ji izpolni želja po tekmovanju v Boston Marathon.

Umrli je Dr. Srečko Pregelj, MD. PhD. FRCP(D)

Dr. France Habjan

Dr. Srečko Pregelj

V Ottaw
je 1. oktobra
umrl slovenski
javni delavec,
zdravnik -
psihiatr dr.
Srečko Pregelj.

Dr. Pregelj
se je rodil 5.
marca 1923 v
Ljubljani. Po
končani srednji

šoli se je vpisal na medicinsko fakulteto na ljubljanski univerzi in študij prekinil, ker je okupator zaprl ljubljansko univerzo. Ob koncu druge svetovne vojne se je umaknil iz Ljubljane in nadaljeval študij medicine v Madridu, kjer je doktoriral. Po diplomi se je podal v Kanado, najprej v Toronto in nato v Smith Falls, kjer se je tudi specializiral iz psihiatrije. V Ottawi je v bolnišnici odprl svojo zdravniško prakso in se poročil s pravnico Majdo Kofol. V družini sta se jima rodila sinova Marko in Peter.

Svetovnemu slovenskemu kongresu se je pridružil že v njegovem nastajanju. V Torontu je bil član petorice, ki je že leta 1989 pričela ustanavljati Kanadski slovenski kongres. V zametek Kanadskega kongresa je s svojo širokogrudnostjo, uglajenostjo in preudarnostjo vnesel sveže ideje, ki naj bi združevale vse slovenske rojake. Na ustanovnem kongresu SSK 26. junija 1991

v Cankarjevem domu v Ljubljani je bil član predsedstva. Pokojni je bil večkratni vodilni član KSK, leta 2003 pa je bil izvoljen za častnega predsednika.

Dr. Srečko Pregelj je bil v Ottawi osrednja slovenska osebnost, povezoval je slovenske rojake pri verskih, kakor tudi pri družabnih srečanjih. Rad je pel - imel je izredno lep bariton – in je s svojim petjem prinašal v slovenska srečanja dobro voljo in veselo razpoloženje. V Ottawi je pri vsakem skupinskem nastopu organiziral pevski zbor. Že kot študent je bil v Ljubljani izredno delaven pri mladinskih organizacijah, pel je pri cerkvenem pevskem zboru v župniji sv. Petra v Ljubljani, kjer je bilo cerkveno petje pravo glasbeno doživetje.

Pogreb pokojnika je bil 6. oktobra v župni cerkvi sv. Izidorja v Carpu, predmestju Ottawe. Župnija je angleško govoreča, vendar je bilo tokrat pogrebno bogoslužje dvojezično. Iz Montreala je prihitel župnik France Letonja CM, ki je somaševal in se tudi od pokojnika v pridigi poslovil. Ob koncu bogoslužja se je v imenu Kanadskega slovenskega kongresa poslovil dr. France Habjan iz Toronta.

Pokojni dr. Srečko Pregelj počiva na spokojnem vaškem župnijskem pokopališču ob cerkvi sv. Izidorja, kjer gotovo uživa blaženi mir, ki so mu ga zaželeli tudi številni prijatelji iz Ottawe in iz Toronta.

Franc Kolarič

Franc Kolarič

V Sloveniji je 22. oktobra 2006, nekaj mesecev potem, ko je zvedel, da ima pljučnega raka, umrl Franc Kolarič, aktiven član Slovenskega lovskega in ribiškega društva v Torontu in nekdanji oskrbnik Lovskega doma v Allistonu.

Franc se je rodil leta 1926 v kovaški družini na Gomilci pri Ptuj. Ko se je izučil za mehanika, ga je nemška mobilizacija zanesla v Francijo, kjer se je njegova enota predala britanskim enotam in Franc se je pridružil zavezniški vojski. Po vojni se je vrnil na Ptuj in se po odsluženi vojaščini zaposlil kot šofer direktorja v tovarni nogavic v Polzeli. Tam je spoznal ženo Nado. V zakonu sta se jima rodila dva sinova – Marjan in Franci.

Leta 1965 si je z denarjem, ki ga je zaslužil na enoletnem delu v Nemčiji, kupil tovornjak in tako postal eden prvih zasebnih avtoprevoznikov v žalski in celjski občini. Leta 1975 se je z družino preselil v Toronto, ker v Sloveniji ni imel dovolj možnosti za razvoj privatnega prevoznništva. Nekaj časa je delal kot mehanik pri Fordu, potem pa je dalj časa s partnerjem upravljal bencinsko črpalko in mehanično delavnico. Zaradi poškodbe na delu je opustil mehanično službo. Iz Toronta se je z ženo preselil v Lovski dom v Allistonu, kjer sta kot oskrbnika lepo vzdrževala društveni dom in vedno z veseljem stregla gostom. Kot predan lovec je bil Franc zelo aktiven član Slovenskega lovskega in ribiškega društva.

Po dolgem premišljevanju sta se Franc in Nada leta 2000 za stalno vrnila v Slovenijo, kamor se je že poprej preselil sin Franci. Sin Marjan je z družino ostal v Kanadi in je po očetovem zgledu aktiven član Slovenskega lovskega društva, že nekaj let pa je tudi predsednik Vseslovenskega kulturnega odbora.

Franc Kolarič je ljubil naravo in še posebej je bil navezan na rodno Slovenijo, ki jo je med svojim izseljenstvom v Kanadi pogosto obiskoval in ki ga je končno pritegnila nazaj, da bo lahko mirno počival v svoji rodni grudi.

Utrinki iz naše preteklosti

Iz zgodovinskega tiska "Svobodna Slovenija Zbornik 1957" - Odlomek pisanja č.g. Janeza Kopača CM **Kulturno delovanje**

Katoliški Slovenci v Kanadi se dobro zavedajo, da se njihovo delovanje ne sme omejiti le na cerkev in zakristijo ter na zgolj versko področje. Udejstvovati se je treba na vseh področjih javnega življenja in povsod vtisniti delu krščanski pečat. Posebno važno je kulturno delo. Zato so Slovenci v Torontu takoj, ko je bila postavljena cerkev z dvorano in najvažnejše verske organizacije ustanovljene, organizirali v okviru župnije slovensko katoliško prosvetno društvo "Baraga". Društvo je začelo delovati 1955. v oktobru. V teku enega leta obstoja je pokazalo veliko življenske sile. Prosvetni sestanki so bili mesečno; včasih samo za člane, včasih pa za vse Slovence v Torontu. Za vse Slovence je bilo pet sestankov. Na prvem takem sestanku za vse Slovence je govoril hrvaški zdravnik dr. A. Shardt o higieni otroka. Na drugem je govoril preč. G. Vinko Zaletel o Slovencih na Koroškem ter svoje predavanje ilustriral z lepimi slikami. Slike je kazal dva večera zaporedoma. Na zadnjem takem skupnem sestanku, ki se je zaradi ogromne tvarine tudi razdeli na dva večera zaporedoma, je govoril preč. g. Nande Babnik o Slovencih v Zahodni Evropi. Tudi on je predavanje ilustriral s kazanjem slik in s predvajanjem petja ter govorov, katere je povzel na trak, ko je obiskoval Slovence po Zahodni Evropi. Na sestankih za člane so bila redno predavanja prosvetne vsebine in vaja v nastopih. Dramatski odsek prosvetnega društva je postavil na oder tudi tri igre in sicer Vombergarjevo

dramo Vrnitev, burko Ubogi samci in narodno igro Izpod Golice, dramatizirano po Savinškovi povesti z istim imenom. Isti dramatski odsek je priredil s pomočjo slovenske šole tudi miklavževanje, božičnico in domobransko proslavo. Pri vseh teh treh prireditvah je nastopila tudi slovenska mladina, kar je velikega vzgojno-kulturnega pomena. Važno versko kulturno poslanstvo je v okviru slovenske župnije vršil tudi cerkveni zbor, ki je poleg rednega petja v cerkvi nastopil trikrat tudi v javnosti. Na praznik Sv. Treh Kraljev je priredila torontska nadškofija Izseljenski večer, na katerem naj bi vsak narod pokazal kaj takega, kar je svojsko za njegovo kulturo. Slovenci smo pokazali svojo narodno nošo in narodno pesem. Cerkveni zbor je zapel več pesmi, v veliko zadovoljstvo publike. Na tem večeru je bil tudi torontski cardinal in njegov pomožni škof, torontski župan in zastopniki kanadske pokrajinske in

centralne vlade ter več evropskih konzulov. Drugi tak javni nastop sem že omenil, ko je bilo govora o Društvu Najsvetejšega Imena Jezusovega (N.I.J.). Preč. G. Nande Babnik je povzel na trak več pesmi cerkvenega pevskega zbora ter ostali program, ki ga je pripravilo prosvetno društvo Baraga. S tem je v glavnem delo prosvetnega društva v preteklem letu podano.

Na področju gledališke umetnosti se je zelo živahno udejstvovalo tudi Slovensko gledališče, kateremu je prinesel novega zagona g. Vilko Čekuta, priznani kulturni delavec, ki je prišel leta 1955 iz Trsta. Postavil je na Slovenski oder 5 iger in sicer: Jurčičevega Desetega brata, Paul Claudelov misterij Marijino

Lojze Rigler v vlogi Tilna in France Brence v vlogi Matevža v igri "Izpod Golice"

oznanjenje, Timmermansov božični misterij Trije kralji, Linhartov Ta veseli dan ali Matiček se ženi in misterij Mašna strežnika iz Santarema.

Pred vsako predstavo so namesto vstopnice prodajali Gledališki list, ki je razložil vsebino in pomen igre ter prinesel še kak kratek članek s področja gledališke umetnosti. Slovensko gledališče je nekajkrat nastopilo tudi v radiu s slovenskim programom, dokler se ni ustanovil pred nekaj meseci samostojen "Slovenski radijski klub", ki je tedensko nastopal v radiu s slovenskim programom.

"Slovenski kulturni krožek." V katerem so Slovenci izobraženci z visokošolsko izobrazbo, pa tudi taki, ki niso končali visoke ali celo ne srednje šole, je imel sestanek mesečno. Na njih so obravnavali razna kulturna in znanstvena vprašanja. Le škoda da Slovensko katoliško akademsko starešinstvo v preteklem letu ni nič delovalo, ko je imelo prejšnje leto tako dober program in nekaj res dobrih predavanj. Tudi mesečnik "Slovenska država" je večkrat prinesel kak lep članek s kulturnega področja. Le škoda, da je ta mesečnik ponovno preveč žaljivo napadal osebe imenoma in pri kritiki zašel včasih v banalnost in cinizem, kar je zmanjševalo kulturno raven lista in upravičeno zbuja sum, da se vsaj nekateri pri uredništvu tega lista oddaljujejo od krščanskih načel, po katerih se morajo katoliški časnikarji ravnati.

Tudi slovenska šola, ki je organizirana v okviru župnije, je vršila važno kulturno poslanstvo med mladino. Vsako soboto in nedeljo jo je obiskovalo okrog 40 slovenskih otrok. Knjige iz slovenske župnijske knjižnice so Slovenci pridno izposojali.

Koliko so Slovenci po drugih krajih Kanade v zadnjem letu kulturno delovali, mi ni znano. Najbrž ne dosti, ker jih je premalo skupaj in nimajo kulturnih

Igra Vrtnice - V prvi vrsti hčerki Tineta Straha in na sredi Aleks Ponikvar; zadaj od leve: Anica Mauser, France Brence, Julka Košir, Franc Žonta, Stane Ulčar, Lojz Ponikvar, Martina Marn, Tončka Kastelic, Tine Strah, Janez Tratnik in Anica Marn.

organizacij. V Montrealu so organizirani v Baragovem društvu, a je zadnje leto prirejalo predvsem veselice. Prav tako društvo sv. Jožefa v Hamiltonu, v katerem so organizirani prekmurski Slovenci. V Batavi so imeli Slovenci slovensko šolo in z njo so priredili materinski dan. Verjetno je imela še kaka slovenska skupina v Kanadi kako kulturno prireditev, zlasti Slovenci v Zahodni Kanadi. Vendar pa upam, da sem vsaj v glavnem omenil vse važnejše slovensko kulturno udejstvovanje Slovencev v lanskem letu. Naj navedem samo še to, da se je prav pred kratkim v Torontu ustanovila nova organizacija z imenom Večerni zvon. Za enkrat so v odboru samo prekmurski Slovenci in imajo v načrtu tudi kulturno delo. Trdijo, da hočejo biti nevtralni tako do slovenske župnije in njenega versko-kulturnega dela kakor tudi do tiste slovenske grupe, ki je organizirana v Slovenki narodni zvezi s svojim narodno-političnim glasilom Slovenska država. Ali bodo res ostali nevtralni ali pa zasledovali kake posebne cilje, bo pokazalo njihovo bodoče delovanje. Težko si je misliti, da bi ostali nevtralni, ker razmere jih bodo nujno silile do opredelitve glede povezanosti s slovensko skupnostjo v Torontu.

How Nichole Discovered the Slovenians in Canada

Dr. Anne Urbančič

Nichole Vonk

damp dark Monday afternoon in the middle of a cold rainy autumn slowly frays into a grey evening. As I prepare to leave my office, Nichole Vonk appears at my door. She has rushed from her job as archivist at a prominent downtown Toronto hospital to give me some news. Good news! That I could tell immediately, from her bright smile. The previous weekend she had attended a professional workshop to discuss possible grants for archives. Because the Canadian Slovenian Historical Society (CSHS) Archives have asked her for her professional assistance in setting up the Archives, she thought she might bring up the possibility of grants for CSHS Archives at her weekend meeting. The encouraging reaction from the workshop leaders, and the help and suggestions they offered, persuaded Nichole to share her information as soon as she could. She spoke excitedly of how a special project, such as the collection of oral histories of the Slovenian community in Canada, represented precisely what archival granting

bodies looked to support financially. Suddenly, I too, was excited about adding a desperately need financial boost to the work being done at the Archives.

Nichole clearly cares deeply about the CSHS. Funnily enough, until recently, she had no idea who the Slovenians even were. For years, she had regularly driven along HWY 9 noticing the Canadian flag planted beside another one of white, blue, red horizontal stripes. As she whizzed by in her car on her way home, she couldn't even imagine how that second flag would mean something to her. She had no idea what it stood for.

Nichole is of Dutch background. Her paternal grandparents had moved from Bleiswijk, a small town north of Rotterdam, to live in Canada in 1952. Her father was born soon after their arrival. Holland also nurtures the roots of her mother's family who had settled in Canada many years before her father's parents. Nichole grew up in the Holland Marsh area, in a tightly knit Dutch community. When she left, it was to attend York University where she decided to study English literature. She graduated in 2003 definitely determined not to follow in the footsteps of her mother, a teacher. During her last year of university studies, a chance event set the course for Nichole's future. Concentrating hard on finishing a paper about Shakespeare, she ran to the library for the books she needed. Inside one of them, she found an unexpected insert: a number of personal letters and a 500-peso note. Curious, she read the letters through and although they did not contain information of importance, she was fascinated to discover that the previous owner of the volume, a noted Canadian theatre critic, had probably left them there. Nichole

was hooked. She began to do some detective work. She found eventually that the critic had made a substantial donation of his papers and books to York University. Bemused by her own inquisitiveness, she decided to investigate to see what else was among his donations. Of that pivotal moment in her life she now says: "It is powerful when you find remnants of someone else's life."

She approached the York University archivists for a tour; by then she knew that archives would constitute a fundamental part of her future. Consequently, she boldly asked for a summer position. Those brief months convinced her to apply for admission to FIS (Faculty of Information Studies) at the University of Toronto to specialize in Archival Studies, a 2-year program that prepares professional archivists. Nichole has never regretted her decision, even faced with the fact that many archivists do not have full time positions, and that archiving is long, hard work that requires much time and even more patience. It demands the skills of a forensic detective, the awareness of a historian, and the imagination to put the whole story together in its proper context.

I met Nichole when she was assigned to help my students with some archival research at the United Church of Canada/Victoria University Archives. When I described my volunteer work at the CSHS to her, she immediately wanted to know more. The idea of setting up a community archives right from the initial stages, including all the growing pains, proved irresistible to her especially because the CSHS Archives depend entirely on volunteers. She firmly believes that working with people who are volunteers means working with people who are truly passionate about their past time. When I explained that we really needed an archivist to help us as we took our first tentative steps, she asked to apply.

Little did she know what she was getting into? First, she tried to find more about the CSHS by going to the website, but came away with more questions than answers. She had never heard of Slovenia before, but since she wanted to collaborate with the CSHS archives, she decided to take a self-directed crash course on Slovenia and Slovenians. How surprised she was finally to identify the flag that she passed by almost daily. She wanted to speak with Slovenians only to discover that Slovenian is not an easy language to learn; she couldn't even find an English Slovenian dictionary. Nevertheless, she was not discouraged. She met the Board members of CSHS and was thrilled that they made her feel at home among them. She was amused when they forgot that she didn't speak Slovenian at all and spoke to her in both English and Slovenian, as if she understood everything. She was impressed with the Archives; to her the space at Dom Lipa was an ideal one for community archives especially because the nursing home is a meeting place for all generations of Slovenian Canadians. When she opened up the files, she realized immediately that she would need translators to read the letters and reports, but she was pleased to find also so many photographs and other documents that told a story of immigration even without the language. From the conversations she has had with Slovenian Canadians so far, she knows that the Slovenian community is filled with untold immigration stories. She encourages everyone to participate in making sure these stories don't get lost to time.

With help from the AAO (Archives Association of Ontario), we have successfully set up professional archives. What we were missing, however, was someone, a professional, a Nichole, to write policies and procedures following established formulas. This aspect is really essential in a community archives run by

volunteers because it's much more difficult to have to redo archiving policies and also to redo conservation procedures if they have been done wrongly. For example, if correct procedures are not in place, documents can easily become damaged; since they are unique, they cannot be replaced. Any repairs will be costly.

Nichole is excited about helping the CSHS Archives apply for grants to support their new oral history project, entitled "Povejte nam kaj" (in old fashioned colloquial Slovenian, *po domače*). She says that such an undertaking inspires and excites because everyone has a story to tell of his or her arrival in Canada. These kinds of stories so often represent the first step in opening a community archives up to the community itself. Furthermore, Canada's national Archives, Library and Archives Canada, support oral history collecting, and have already done much work with Canada's Aboriginal communities to preserve their stories. The Slovenian community is not the only one in Canada hoping to save its history by establishing a project like "Povejte nam kaj". But because of its relative newness, there is much work to be done. Nichole adds: "We hope Slovenians in Canada will see this not only as saving their history, but also as celebrating their contributions to Canadian Society." The "*Povejte nam kaj*" program will be held at Dom Lipa on Sunday March 25. More details will follow.

Nichole came into the Canadian Slovenian community by chance. She is clear about the fact that most people who are not of Slovenian background will never have the opportunity to know about Slovenia, Slovenians or Canadian Slovenians. For this reason, she hopes to take the oral history session to other Canadian Slovenian communities outside Toronto. She would also like to develop a core group of volunteers who will help her identify pictures and documents,

since she cannot read the Slovenian language. She is eager herself to learn the history of the Slovenians in Canada. She looks forward to meeting Canadian Slovenians at various community events. As a professional archivist, she also encourages Canadian Slovenian businesses to consider depositing their archives with the CSHS. She stresses that all procedures are professional with safeguards in place to ensure that documents don't go missing or get misused.

Come talk to Nichole at community events to learn more. You can also contact her directly: vonkn@smh.toronto.on.ca or nickvonk@hotmail.com

The CSHS gives all Canadian Slovenians an opportunity to cherish their stories forever. We invite you send us your family documents, or pictures or artifacts or your stories. Originals or copies are acceptable and will be placed in a special box identified by your family or organization name.

You can help carry on the important work of the CSHS by becoming a member or by donating documents and artifacts of your own or your family's immigration history to the Archives.

You do not have to be famous to be important to us and to Canadian Slovenian history.

You may contact the CSHS at:

Canadian Slovenian Historical Society
c/o Dom Lipa, 52 Neilson Dr. Etobicoke ONT
M9C 1V7
or by email: cshs@look.ca - or through our website: www.slovenianhistorical.com

Watch the community press for more information about the CSHS and about our activities. *Kratke novice in zanimivosti.*

Spored prireditev 4. novembra do 31. decembra 2006.

<i>Datum</i>	<i>Kraj</i>	<i>Informacije</i>	<i>Prireditev</i>
November			
12.	Browns Line - Koncert		Vokalna skupina Plamen posebni gost Mito Trefalt iz Slovenije
18.	Bled , Beamsville	905-544-2464	Lovski banket
	Browns Line SH&AC	905-278-0284	Moose banket
	Holiday Gardens	416-282-4050	Drugi banket
25.	Browns Line - Simon Gregorčič	905-851-0932	Banket
December			
2.	Manning Ave. Toronto - Slovenski dom	905-669-2365	Božični banket
3.	Lipa Park	905-685-4149	Božičnica
10.	Bled, Beamsville	905-544-2464	Božičnica
	Holiday Gardens	416-282-4050	Božičnica
	Slovenski park	416-418-6025	Miklavž
31.	Lipa Park	905-685-4149	Silvestrovanje
	Bled, Beamsville	905-544-2464	Silvestrovanje
	Holiday Gardens	416-282-4050	Silvestrovanje
	SAVA	519-884-4736	Silvestrovanje

Radio GLAS kanadskih Slovencev

**Oddaja vsako nedeljo od 5h do 6h zvečer
na CHIN 100.7 FM**

Direktor - glavni urednik - Dare Kristan, Tel: 905-785-1830,
Fax: 905-785-1831, e-mail bestintl@rogers.com

Urednica - Marija Jevnišek, Tel: 905-461-9853
e-mail: mariaj69@rogers.com

Slovenia
Credit Union

**50 years of
member service**

**Join our Credit Union
family today...**

***...and take full advantage of the wide range of financial
services and benefits your membership entitles you to.***

• residential mortgages	• no charge chequing	• mastercard	• student Saver program
• commercial mortgages	• RESPs (educational)	• investments	• internet banking
• CMHC approved lender	• RRSPs (savings)	• safety boxes	• direct deposit
• prime rate car loans	• RRIFs (income)	• wire transfers	• utility payments
• home equity line of credit	• Can. & Ont. bonds	• savings	• business accounts
• pers. & bus. lines of credit	• bilingual service	• deposits	• U.S. dollar accounts
• consolidation loans	• interac/debit card	(insured to \$100,000)	• free travellers cheques

Proud sponsor of Slovenian community events.

***3000 members already bank here...
...come see why you should too!***

**Free
Internet
Banking**

with free online
bill payment

Main Office

725 Brown's Line
Toronto, ON M8W 3V7
Tel: 416-255-1742
Fax: 416-255-3871

Manning

611 Manning Ave.
Toronto, ON M6G 2V9
Tel: 416-531-8475
Fax: 416-531-8533

Hamilton

23 Delaware Drive
Hamilton, ON L8E 3N6
Tel: 905-578-7511
Fax: 905-578-5130

**Offering the best
Mortgage
Rates**

www.sloveniacu.on.ca

STANDING OUT FROM THE REST

**3.25%
SAVINGS
ACCOUNT***

Unlike other banks, Krek Slovenian Credit Union continues to maximize value for its members by offering superior interest rates on their savings accounts. With our full range of banking services, we make our members' dreams come true. COME GROW WITH US!

**KREK SLOVENIAN
CREDIT UNION LTD.**

747 Browns Line, Toronto 416-252-6527 www.krek.ca

* Rates on Savings accounts may change monthly in the future. Interest rate paid from May to November was 3.25%